

11. MAJA JE PRISPTEL NA ENODNEVNI OBISK V SR SLOVENIJO PREDSEDNIK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA TOVARIŠ VESELIN DJURANOVIČ. Z NJIM SO PRISPTELI ŠE TOVARIŠ JANKO SMOLE, ZVEZNI SEKRETAR ZA FINANCE, BORIS GOLJEVSČEK, POMOČNIK ZVEZNEGA SEKRETARJA ZA ZUNANJO TRGOVINO IN DRUGI VISOKI FUNKCIONARJI ZIS. SPREMLJAL JIH JE PREDSEDNIK IS SR SLOVENIJE TOVARIŠ ANDREJ MARINC TER DRUGI PREDSTAVNIKI IS SLOVENIJE.

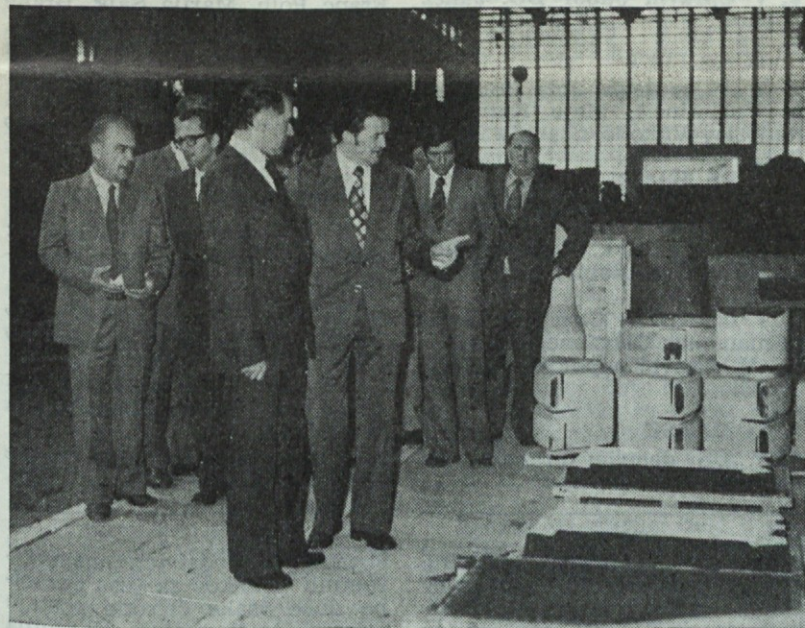
Obiskal nas je Veselin Djuranović

Ze pred deveto uro dopoldne so v Litostroju visoke goste pričakali predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov ter uprave z generalnim direktorjem ing. Markom Kržišnikom.

Lahko rečemo, da je ta visoki obisk potekal v polnem delovnem vzdušju, saj so gostje in gostitelji v dveh urah izmenjali mnoge pomembne misli s področja družbeno-ekonomskih odnosov v gospodarstvu.

Najprej je stekla beseda o celotnem dosedanjem tridesetletnem razvoju Litostroja. Predstavili smo tudi razvoj dosedanjega programa, s katerim se s ponosom uveljavljamo na domačem in na vseh tujih tržiščih. Pojasnjene so bile tudi srednjeročne in dolgoročne razvojne smeri Li-

tostroja tako v pogledu vlaganj v raziskave in razvoj, kakor tudi nadaljnja investicijska vlaganja v razširitev proizvodnje viličarjev, preoblikovalnih strojev in drugih proizvodnih vej iz programa našega dela. Posebna pozornost je bila dana usmeritvi naše DO v izvoz.

Tovariš Veselin Djuranović si je v spremstvu naših predstavnikov ogledal tovarno

Po uvodnem govoru je povzel besedo tovariš Djuranović in postavil pomembno vprašanje: »Koliko in kako boste vlagali lastna sredstva v bodoče dokaj velike in zahtevne investicije?«

Predvsem je imel predsednik v mislih vprašanje razvoja reproduktivne sposobnosti tako naše kot tudi drugih podobnih delovnih organizacij, želel pa je izvedeti tudi, kolikšna je moč akumulativnosti in ali se pomembne postavke v gospodarjenju še gibljejo tako, kot smo jih v začetku leta plansko predvideli.

»V bodočih investicijah predvidevamo udeležbo 30% lastnih sredstev, ostali del pa bi bili krediti«, je pojasnil ing. Marko Kržišnik in dodal, da je videti ta lastni del sredstev sorazmerno skromen, vendar je realen odraz stanja akumulativne sposobnosti naše DO, kakor tudi drugih v okviru strojne predelovalne industrije.

Predsednik ZIS se je v nadaljevanju zanimal za naše poslovanje v prvi četrtini letošnjega leta in za našo usmerjenost v izvoz. Zanimalo ga je tudi, koliko uvažamo ter kako vplivajo na izvoz letošnjega gibanja cen, ki so v prvih letošnjih mesecih skoraj že dosegle celotni predvideni porast.

Na ta splet vprašanj ni bilo težko odgovoriti, še posebno ne, ko je stekla beseda o našem izvozu. Naš izvoz postaja kljub svetovnim recesijam dokaj visok in je trajna postavka naše usmeritve, saj izvažamo v nerazvite, nevrščene, vzhodne in tudi v zahodne države.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Naše črpalne postaje v delti Nila

LETOS, KO PROSLAVLJAMO 30-LETNICO OBSTOJA NAŠEGA PODJETJA, JE POTREBNO, DA SE SEZNANIMO Z ZELO POMEMBNO TEHNIČNO-KOMERCIALNO OBDELAVO OBJEKTA 11 ČRPALNIH POSTAJ IN ENO TRAFI POSTAJ V DELTI NILA.

ZE V DECEMBRU 1971. LETA SMO SE UDELEŽILI MEDNARODNE LICITACIJE, NA KATERI JE SODELOVALO 13 SVETOVNO ZNANIH TVRDK. V ZELO MOČNI KONKURENCI SMO DOBILI NAROČILO IN TO PRED DVEMA TVRDKAMA IZ ZAHodne NEMČIJE (Pleuger — AEG — Siemens in Storch — AEG — Siemens), JAPONSKO TVRDKO CITO KUBOTA IN FRANCOSKO RATEAU — ALSTHOM.

INVESTITOR IN KUPEC OBJEKTA JE MINISTRSTVO ZA IRIGACIJE, EGIPTOVSKI DRŽAVNI URAD ZA PROJEKTE DRENAŽE, KAIRO.

Sedaj smo že v šestem letu gradnje tega objekta in se približujemo koncu. V marcu smo iz tovarne odpremili zadnjo pošiljko naše opreme za črpalno postajo Drain št. 5. V istem času smo začeli tretjo fazo montažnih del, montažo zadnjih petih črpalnih postaj, trafo postaje in

dveh delavnic. Celotno izvajanje montaže je v zamudi, ki je nastala zaradi vojne v Egiptu v oktobru 1973 in zamude pri izgotovitvi gradbenih del.

Naše podjetje obdeluje kompletni objekt kot inženiring, kar pomeni, da izvajamo objekt v celoti: izdelali smo tehnično dokumentacijo, izdelali in dobavili opremo, smo izvajalci gradbenih del, montiramo, vršimo preizkuse in časne prevzeme opreme z garantno dobo 24 mesecev. Tovrstno izvajanje nekega izvoznega objekta kot inženiring, oziroma objekta predanega po sistemu »pod ključ«, Litostroj izvaja prvič.

V tem sistemu izvajanja objekta sodelujejo domača in tuja podjetja, kot so:

1. Gradbeno podjetje »BRIDCO«, Kairo, Egipt — izvajalec gradbenih del kot naša so — pogodbena stranka.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Titov in naš jubilej

Naključje je hotelo, da letošnja jubileja tovariša Tita — 85. leto življenja in 40-letnica njegovega prihoda na čelo Komunistične partije Jugoslavije sovpadata z jubilejem Litostroja, z njegovo tridesetletnico. Ob tem ko širom Slovenije slavimo še 40-letnico ustanovitve KP Slovenije, lahko zapišemo, da je za naš delavski razred in delovne ljudi letošnje leto zares jubilejno.

TITO — velik človek svojega časa, revolucionar, strateg, maršal in vrhovni komandant, vizionar, oče nevrščeniosti, predsednik SFRJ in ZKJ, častni predsednik...

Dnevno, na vsakem koraku njegova misel prežema slehernega Jugoslavana, milijone in stotine milijonov naprednih, zatiranih in osvobojenih ljudskih množic.

TITO — generalni sekretar KPJ od leta 1937. Od razbite in frakcionaške partije je v kratkem obdobju ustvaril močno revolucionarno jedro, ki je 1941. leta organiziralo vstajo. Od 12.000 članov leta 1941, je partija narasla na 140.000 članov. Danes ta partija v novi vlogi zveze komunistov kot idejno-politične sile, organsko povezane z delavskim razredom in delovnimi ljudmi, šteje 1,5 milijona borcev.

Doslej dvakratni narodni heroj socialistične Jugoslavije, kateremu smo ob njegovem visokem jubileju pripeli še tretji orden narodnega heroja.

Delavec in revolucionar, ki je prislunil zatiranim ljudskim množicam in jih popeljal v odločilno oboroženo vstajo, v borbo proti okupatorjem in domačim izdajalcem, v narodnoosvobodilni boj in socialistično revolucijo. Njegova vizija, njegova dalekovidnost je postala stvarnost.

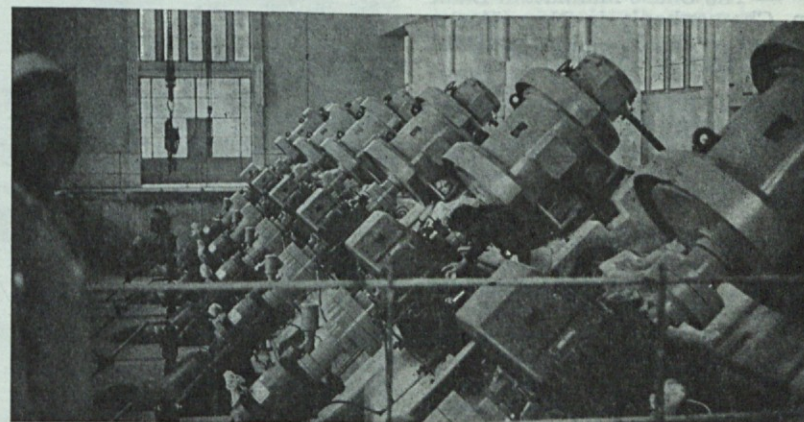
Pobudnik politike nevrščeniosti, politike miru, aktivnega in miroljubnega sožitja. Državnik, človek miru, idol zatiranih in osvobojenih.

Težko je v nekaj odstavkih napisati o našem velikem voditelju vse tisto, kar je prispeval k razvoju nove Jugoslavije in k miru v svetu.

Delavci Litostroja smo posebno ponosni na to, da združujemo svoje delo v delovni organizaciji, ki nosi Titovo ime, ime, ki nas navdihuje ter predstavlja gibalno družbenega napredka. Njegov letošnji rojstni dan nas obvezuje, da se potrudimo ter dosežemo rekordne proizvodne rezultate.

Poskrbeli bomo za še hitrejši razvoj tovarne, naši izdelki pa bodo na čelu s Titovim imenom doma in v svetu uveljavili ustvarjalno sposobnost socialističnega samoupravljanja in delavskega razreda Jugoslavije.

I. ELIKAN

Notranjost črpalne postaje Shereshra s 6 črpalnimi agregati, pretok 6 x 8 m³/sek, premer tekača črpalke 1800 mm

Volitve in referendum

Letošnje redne volitve v organe upravljanja v Litostroju so potekale istočasno kot referendum o prilagajanju določbam zakona o združenem delu. Zanimivo je, da smo hkrati glasovali o volitvah delegatov v že obstoječe samoupravne organe, torej s tem ohranjali kontinuiteto naše, s splošnimi akti določene organizacije, obenem pa že odločali o spremembah, ki bodo kaj kmalu potegnile za sabo tudi konstituiranje novih organov upravljanja in s tem nove volitve.

Takšna situacija je nastala iz preprostega vzroka, ker je mnogim članom dosedanjih samoupravnih organov potekla mandatna doba, za katero so bili izvoljeni in bi v primeru, da bi ne bilo volitev, nastala praznina, saj bi stari samoupravni organi ne mogli delovati, novi pa še ne bi bili formirani.

Glasovanje na volitvah in referendumu je 25. aprila potekalo v prazničnem vzdušju bližajočih se praznikov in obletnic, hkrati pa smo prav na ta dan pozdravili v našem mestu najdražjega gosta tovariša Tita.

Kljub precej »zasedenemu« urniku in prazničnemu vzdušju — ali pa prav zato? — je bila zabeležena za volitve in referendum zelo visoka udeležba. Od vseh zaposlenih je glasovalo kar 87,16 %, izredno malo pa je bilo neopravičenih izostankov — samo 1,62 odst. Naj omenimo, da so imeli najvišjo udeležbo v bodoči TOZD »Proizvodnja preoblikovalne opreme«, in sicer 95 % udeležbo.

Glasovanje samo je potekalo na 16 voliščih, ki so bila lepo okrašena in dobro označena, delav-

ce pa je že takoj zjutraj ob vstopu v tovarno pozdravila vzpodbudna glasba, zastave in plakati, nekaj pa je k prijetnemu vzdušju pridalo še jutranje pomladansko sonce.

Večina delavcev je glasovalo že v prvih jutranjih urah. Glasovalci na nekaterih voliščih so bili tako pridni, da so njihovi volilni odbori zaprli volišče že dopoldne, če so ugotovili, da so glasovali vsi, razen opravičeno odsotnih. Rekord ima zopet volišče bodoče TOZD »Proizvodnja preoblikovalne opreme«, ki je zaključilo volitve že ob 7. uri in deset minut.

Rezultati volitev delegatov so objavljeni za vsako volilno enoto oziroma volišče posebej. Tu naj omenimo le, da je bilo skupno izvoljenih 31 delegatov v Delavski svet delovne organizacije, 69 delegatov v Delavske svete TOZD oziroma DS SSP, 4 delegati v Svet delovne skupnosti ICL in 6 delegatov v Upravni odbor delovne organizacije. Volitve niso uspeli v treh primerih — pri volitvah enega delegata v Delavski svet delovne organizacije ter v Upravni odbor TOZD ZSE in Upravni odbor DS SSP, ker noben kandi-

dat ni dobil nadpolovične večine glasov vseh vpisanih volilcev. V vseh treh primerih je po statutu potrebno, da Delavski svet delovne organizacije razpiše ponovne volitve v skrajšanih rokih. Nekoliko dodatnega dela, toda splošni akti so naši in imamo jih zato, da se jih držimo!

Z referendumom so se delavci odločili o sklepih, ki so jih dva dni prej sprejeli zbori delavcev. Tako so nekateri glasovali o organiziranju nove temeljne organiziranju iste TOZD kot doslej, delavci (odslej dveh) delovnih skupnosti o oblikovanju letih, delavci TOZD LINT pa o redni likvidaciji.

Referendum je uspel v vseh enotah, kjer se je izvajal.

Na enem izmed številnih volišč

REZULTATI VOLITEV

za delegate v organe upravljanja, ki so bile 25. aprila 1977. Delegati so bili voljeni za dveletno mandatno dobo.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB DO

V DS delovne organizacije: Janez Rupnik, Jože Mesec, Tomo Kadunc.

V DS DS SSP: Karel Eržen, Vaclav Havliček, Marijana Bolta, Anton Zobec, Peter Breščanski, Dušan Vuleta, Ružica Petrovič, Marjana Habicht, Ignac Zajc.

TOZD PI

V DS delovne organizacije: Stane Perhaj, Stanislav Bradeško, Anton Hanc, Andrej Perko, Milivoj Knežević.

V DS TOZD: Vlado Furlan, Milan Šipelja, Jozo Tomič, Gvido Ivančič, Slavoljub Kljajič, Franc Repar, Marko Tekavec, Djordje Vuković, Jože Jager, Muharem Ferizović.

V Upravni odbor DO: Slavko Penko.

TOZD FI

V DS delovne organizacije: Stane Artač, Srečko Pirc, Jože Kužnik, Anton Glavač, Stanislav Popek.

V DS TOZD: Jože Pečar, Jernej Mlinar, Stane Krafogel, Ivan Rep, Stefan Jurak, Alojz Šavrič, Josip Čoga, Franc Kramarič, Andrej Sekač, Alojz Toplak.

V Upravni odbor DO: Janez Zbontar.

TOZD IVET

V DS podjetja: Jože Bola, Jože Valentinčič, Mate Katilovič, Radoslav Vukolič, Stanoša Brankovič.

V DS TOZD: Ana Pavli, Ivan Brašak, Stanko Ban, Stane Rator, František Dvoržak, Mijo Borič, Vinko Podbevšek, Andrija Bursać, Martin Medlobi, Djuro Bukorovič.

V DS TOZD: Ciril Blatnik — za mandatno dobo enega leta.

V Upravni odbor DO: Dušan Tomšič.

TOZD ZSE

V DS delovne organizacije: Jure Novak.

V DS TOZD: Zdenka Klobasa, Tilka Perme, Ljudmila Tavčar, Pavla Smolej, Anton Robežnik, Marica Šparemblek, Nežika Majič, Ana Koštrun, Zdenka Jakopič, Ivanka Šuštaršič.

TOZD IRRP

V DS delovne organizacije: Jože Juvan, Stojan Kejžar, Božidar Kukar, Miro Ploj, Niko Vujošević, Dušan Tatalovič.

V DS TOZD: Pavle Amon, Marko Lovre, Brane Ileršič, Božidar Alič, Mirosljub Išvanovski.

V Upravni odbor DO: Leopold Malovrh.

TOZD SERVIS

V DS delovne organizacije: Drago Blatnik, Jože Potočar, Milivoj Stankovič, Vinko Mačinkovič.

V DS TOZD: Matija Avbelj, Franc Polh, Marija Sajk, Brane Škoflek, Milan Avramovič, Tilka Kašček, Milan Lazič, Valentin Zagar, Anton Spende, Franc Lovenjak.

V Upravni odbor DO: Ratko Dornik.

TOZD ICL

V DS delovne organizacije: Slobodan Nišavič, Lojze Šušteršič.

V DS TOZD: Rafael Pečirer, Vesna Tomc, Barbara Kukec, Albert Mažgon.

V Svet delovne skupnosti: Jože Župan, Viktor Uhan, Marija Bukvič, Franc Adamič.

V Upravni odbor DO: Franc Rihtaršič.

Naše črpalne postaje v delti Nila

(Nadaljevanje s 1. strani)

2. Podjetje »BEHERA«, Aleksandrija, Egipt — proizvajalec lokalne opreme (zapornice in rešetke) — kot naš dobavitelj.

3. »RADE KONČAR«, Zagreb — dobavitelj elektroopreme za črpalne postaje, trafo postaje in delavnice — kot naš sodobavitelj.

4. Dobavitelj delavniških strojev za dve delavnici (stroji so nabavljeni od domačih in tujih proizvajalcev iz Italije, Švice in Zahodne Nemčije).

5. Špediterja za mednarodno špedicijo sta:

Združeno arabsko podjetje za prekomorski prevoz, Kairo in Jugosped, Reka, ki sta po pogodbi aranžirala egiptovske ladje za prevoz.

6. Špediterja Intereuropa Reka in Jugotransport Reka — za prekomorski prevoz celotne jugoslovanske opreme.

7. Špediter Centralsped, Trst — za prekomorski prevoz opreme, dobavljene iz tujine.

Celotna vrednost inženiring objekta znaša 12 in pol milijonov ameriških dolarjev, skupna neto teža opreme pa je 2.600 ton.

Glede na dejstvo, da je objekt financiral Mednarodna banka za obnovo in razvoj (IBRD), je finančni proces izplačil objekta zelo težaven in dolgotrajen. Tako po finančni plati sodeluje več bank:

— Jugobanka, Ljubljana — kot naša poslovna banka,
— Aleksandrijska banka in Kairska banka, obe iz Kaira — kot investitorjevi banki v Egiptu,
— The Chase Manhattan Bank in Chamanbank iz New Yorka (banki v ZDA) — kot poslovni banki IBRD.

PROJEKTIRANJE IN KONSTRUKCIJA:

V projektiranju in konstrukciji opreme za objekt je sodelovalo več oddelkov naše TOZD IRRP:

a) projektiva ČN — za črpalke in opremo,
b) projektiva HE — za zapornice in rešetke,
c) projektiva IT — za ročne žerjave,
d) projektiva RP — za prenosnike,
e) posebna skupina projektive ČN — za projektiranje dveh delavnic.

Projektiva ČN je usklajevala celotni projekt z ostalimi oddelki IRRP in je v tem objektu imela nalogo kot »nosilec projekta«.

OBSEG DOBAVLJENE OPREME:

Objekt se sestoji iz: 11 črpalnih postaj, ene trafo postaje in dveh delavnic.

1. Vsaka črpalna postaja vsebuje 3 do 6 črpalnih agregatov, skupaj 47 črpalnih agregatov — s kompletno črpalno in elektroopremo, ki sestoji iz:

a) Črpalna oprema:
— glavne poševne propellerske črpalke,
— pomožne črpalke za evakuacijo in drenažo,
— rešetke in zapornice,
— prenosniki,
— ročni žerjavi,
— rezervni deli, orodje in drobna črpalna oprema.
b) Elektrooprema:
— elektromotorji,
— razdelilne omare,
— transformatorji,
— aku-baterije,
— razsvetljava,
— rezervni deli, orodje in drobna elektrooprema.

2. Trafo postaja sestoji iz:
— dveh glavnih transformatorjev moči 20/20/12 MVA 66/33/11 KV,
— razdelilne omare z močno-

stnimi in ločilnimi stikali 66 KV, 33 KV in 11 KV,

— dveh pomožnih transformatorjev moči 100 KVA,
— aku-baterije,
— razsvetljava,
— rezervnih delov, orodja in drobne elektroopreme.

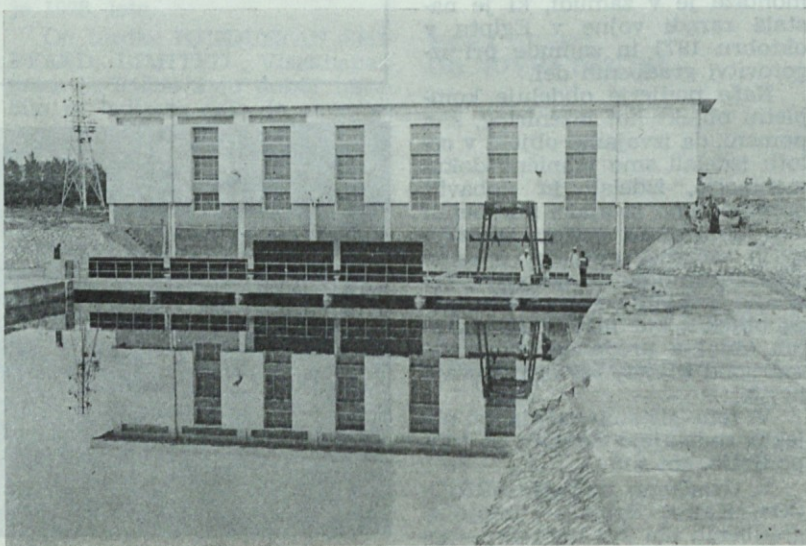
3. V dveh delavnicah v Dammanhouru in Kafr El Sheikhu so nameščene:

— stružnice 500 × 7000 in TNP 200/1250 z ustrežno opremo,
— radialni vrtni stroji tip TB/1600,
— ploskovni brusilni stroji 3000 × 700,
— ostali delavniški stroji, rezkalni in vrtni stroji, ročni električni stroji, varilni agregati, električne peči, nakovala, orodje, instrumenti, elektrolaboratorij in ostala strojna in elektrooprema.

Tehnični pregled in prevzem celotne opreme je izvršila tvrdka »INSPECTORATE«, Düsseldorf, ZRN, ki je izdala skupno 61 certifikatov.

MONTAŽNA DELA:

Zaradi vojne v Egiptu in zamude gradbenih del smo bili prisiljeni izvajati montažo s prekinitvami v več fazah. Z montažo smo začeli v mesecu aprilu 1975. Sedaj izvajamo montažo črpalne postaje Samatai, črpalne postaje Sadaka in trafo postaje Kafr El Sheikh. Pri montaži treh postaj

Pogled na sesalno stran črpalne postaje Shereshra

obenem (3 gradbišča) angažiramo 11 jugoslovanskih monterjev (monterji Rade Končarja in Litostroja) in 2 vodji montaže (za našo opremo in elektroopremo). Poleg tega je na teh gradbiščih vključena tudi 34 egiptovskih delavcev.

Montažna dela z začasnim prevzemom celotnega objekta bodo predvidoma končana do meseca maja 1978. Po tem sledi garancijska doba 2 leti, tako da bo naša obveznost na tem objektu prenehala v mesecu maju 1980. leta, torej skupaj devet let in pol.

Litostroj Cairo Office — naše predstavništvo v Egiptu in obenem montažno biro za ta objekt ureja vse probleme, ki ob tem nastajajo in jih rešuje na področju Egipta v direktnem sodelovanju z investitorjem in njegovimi ustanovami, z izvajalcem gradbenih del in proizvajalci lokalno izdelane opreme. Poleg tega ima nalogo organizirati delo montažnih skupin na gradbiščih in s tem v zvezi izvršiti vse postopke, ki jih egiptovski zakoni zahtevajo za tujega izvajalca del.

Pri izvajanju objekta kot inženiringa se posebej poudarja priučevanje investitorjevih strokovnjakov za obratovanje in vzdrževanje posameznih postaj in celotnega objekta. Tako je preteklo leto pri nas v Jugoslaviji opravilo potrebno prakso izmenoma v Litostroju in Rade Končarju 6 egiptovskih strojnih in elektro inženirjev. Investitorjevi tehnikarji vršijo svojo prakso pod

strokovnim vodstvom naših garantnih tehnikov za časa garantne dobe vsake črpalne postaje oziroma trafo postaje. Garantna doba prvih postaj je začela teči 1. 11. 1975 in do sedaj jih imamo v garantni dobi 6, ki obratujejo pod nadzorstvom naših dveh garantnih tehnikov (za strojno in elektroopremo).

Celotna oprema objekta je morala biti zavarovana z dvema kategorijama zavarovanja. Prva je za transportno zavarovanje opreme od skladišč jugoslovanskih proizvajalcev oziroma luke Trst za opremo iz tujine do gradbišč v Egiptu. Ta kategorija je vsebovala skupno 23 polic zavarovanja (za 23 delnih dobav). Druga kategorija zavarovanja z eno polico pokriva izvajanje montažnih del do začasnega prevzema objekta. Zavarovanje montaže je pozavarovano z mednarodno zavarovalnico Munich Reinsurance Company iz ZRN. Obe vrsti zavarovanja je izvajala zavarovalnica »SAVA«, Ljubljana.

Končna izgotovitev celotnega objekta bo za naše podjetje v svetovnem merilu še en velik uspeh in nadaljnji prispevek za rast slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva, posebej še, ker je objekt izvajan kot inženiring, torej na višji stopnji tehnično-komercialne obdelave, kot je to običajno pri drugih naših poslih. Obenem bo ta objekt dobra izkušnja za naše bodoče podobne posle.

Niko Knežević, dipl. ing.

Naš najdražji gost

O letošnjem dvojnem jubileju tovariša Tita je bilo izrečenih že veliko besed. Posebno zadnje dneve lahko na vsakem koraku srečamo njegovo ime, povsod lahko vidimo njegove slike.

Ze samo ime Tito nam pove vse. Predstavlja nam zgodovino delavskega gibanja, borbo za mir in bratstvo, osvoboditev ter velikega borca za mir med narodi sveta. Tito je bil neustrašen voditelj borcev NOB, je vzornik in učitelj mlademu rodu in velik državnik našega časa, Tito je legendarna osebnost.

Z nemajhnim ponosom lahko ugotovimo, da nas je že velikokrat obiskal. Skoraj bi lahko pri tem rekli, da je tovariš Tito že »star Litostrojčan«. Vedno je pozorno spremljal razvoj Litostroja, se zanj zanimal in ga obiskal že pred njegovo otvoritvijo. Litostroj je v povojnem gospodarstvu predstavljal eno največjih tovrstnih tovarn in je vodilno mesto obdržal vse do danes.

• Tovariš Tito je prvič obiskal Litostroj že junija 1947. Takrat so ga na gradbišču spremljali tudi prvi litostrojski direktor Franc Pečar, Franc Leskošek-Luka in arhitekt Edo Mihevc — projektant Litostroja.

• Drugič je Tito obiskal Litostroj 1. septembra 1947 ob njegovi otvoritvi. Sprejel ga je delovni kolektiv Litostroja, ki je navdušeno pozdravil svojega predsednika, ob njegovi strani pa še predsednika prezidija ljudske skupščine Josipa Vidmarja, predsednika vlade LR Slovenije Miha Marinka in ministra za industrijo Franca Leskoška-Luko. Tega dne je ob prisotnosti predsednika steklo iz kupolne peči prvo železo v Litostroju, ki je tedaj tudi dobil svoje ime »Titovi zavodi — Litostroj«. Obenem je bil tudi prva tovarna, ki jo je predvidel naš petletni povojni plan. Pozdravni govor ob otvoritvi naše nove tovarne je tovariš Tito zaključil z besedami.

»Delavci in delavke te tovarne! Bodite med prvimi v Jugoslaviji v izvrševanju vaših nalog, določenih s planom. Delajte udarniško in ustvarjajte tisto, kar je potrebno naši deželi. Pri tem vam želim mnogo sreče in uspehov!«.

• Tretjič nas je tovariš Tito obiskal 1. septembra 1951. leta, ob otvoritvi livarne jeklene litine. V spremstvu glavnega direktorja Franca Pečarja ter predsednika sveta za strojogradnjo

Franca Leskoška-Luke si je ogledal novo električno peč, nato pa še ostale obrate.

• Čez tri leta nas je obiskal ponovno. To je bilo 8. septembra 1954, ko je bil na obisku v Jugoslaviji najvišji politični predstavnik Turčije Dželal Bajar. V spremstvu ostalih visokih predstavnikov sta si predsednika ogledala tovarniške naprave in proizvodni proces.

• 12. septembra 1957 je prispele v Ljubljano poljska partijska in vladna delegacija, ki sta jo vodila generalni sekretar poljske združene delavske partije Wladislaw Gomulka in predsednik ministrskega sveta Juzef Cyrankiewicz. V spremstvu predsednika Josipa Broza Tita so se gostje udeležili mitinga, ki ga je otvoril Martin Finc, predsednik delavskega sveta Litostroj. Ob tej priložnosti sta si predsednika ogledala tudi tovarniške obrate in maketo Litostroja.

• Šestič je predsednik Tito obiskal Litostroj 21. junija 1961. Tokrat je prišel v spremstvu predsednika republike Mali Modiba Keite, ki je ob tej priložnosti zapisal v knjigo vtisov: »Industrijska moč Jugoslavije se je konkretizirala v tej tovarni«.

Pred tovarno je tedaj goste pozdravil v imenu Litostrojčanov predsednik delavskega sveta Milan Vidmar. Zatem si je tovariš Tito v spremstvu predstavnikov našega kolektiva skupaj z maljskim predsednikom ogledal tovarno. Po končanem ogledu je izrazil svoje misli z besedami: To je stabilizirana tovarna. Opirajo se nove pomembne možnosti«.

• Sedmič in doslej zadnjič nas je predsednik Tito obiskal pred dvema letoma, to je 5. septembra 1975. Njegov obisk v Litostroju je sovpadel s 25-letnico samoupravljanja.

V letošnjem letu, ko praznujemo 30. obletnico ustanovitve naše tovarne, se ozrimo nazaj na celotno razvojno pot. Ni bila vedno lahka, saj nas je pestilo precej problemov. Vendar smo težave premagali in zdaj lahko z zaupanjem zremo v bodočnost. S ponosom lahko ugotovimo, da nismo izneverili pričakovanj in poslanstva, kakršnega nam je prekoval tovariš Tito že ob sami otvoritvi. Na svojo tovarno nismo ponosni le zato, ker je velika, ker je ponesla naše ime v svet in ker smo nanjo navezani, temveč tudi zato, ker nosi ime »Titovi zavodi — Litostroj«.

Obiskal nas je Veselin Djuranović

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zaradi dokajšnje rasti cen na domačem tržišču in zaradi cen surovin so mnoge naše ponudbe na svetovnem trgu dokaj visoke, to pa je vzrok, da naša konkurenčnost pada.

Prav to je zanimalo goste, iz česar smo razbrali smisel obiska tako visokih predstavnikov pri nas, saj ZIS stalno in v praksi spremlja razvoj začrtanih gospodarskih gibanj. Zato bosta ZIS in zvezna skupščina že v tem tekočem mesecu proučila sedanje stanje po prvi četrtini leta ter iz tega sprejela sklepe za nadaljnji razvoj.

Beseda je stekla tudi o nadaljnjem povezovanju gospodarstva v reprodukcijske celote ter

o dohodkovnih odnosih, izhajajočih iz Zakona o združenem delu.

Seveda smo ob tem spregovorili tudi o naših Združenih podjetjih strojogradnje, o tem, kako združujemo delo in sredstva ter kakšne so razvojne perspektive takega združenja.

Med drugim so bila postavljena in pojasnjena še druga pomembna vprašanja letošnjega razvoja ekonomske politike, ki naj kljub nenormalni rasti cen obdrži začrtano industrijsko rast.

Po končanih razgovorih so gostje krenili v naše proizvodne obrate, kjer so si z zanimanjem ogledali proizvodni proces in po-goje dela.

Gornik

Tistega dne, ko smo glasovali na volitvah in referendumu, smo ob Celovski cesti pozdravili tudi našega Maršala Tita.

Visoko priznanje

Mestna konferenca SZDL Ljubljana je podelila »Priznanje osvobodilne fronte slovenskega naroda« med drugimi tudi družbenopolitičnim organizacijam OZD Titovi zavodi Litostroj.

Svečana prireditev ob 27. aprilu, dnevu ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije, je bila v naši delavski restavraciji.

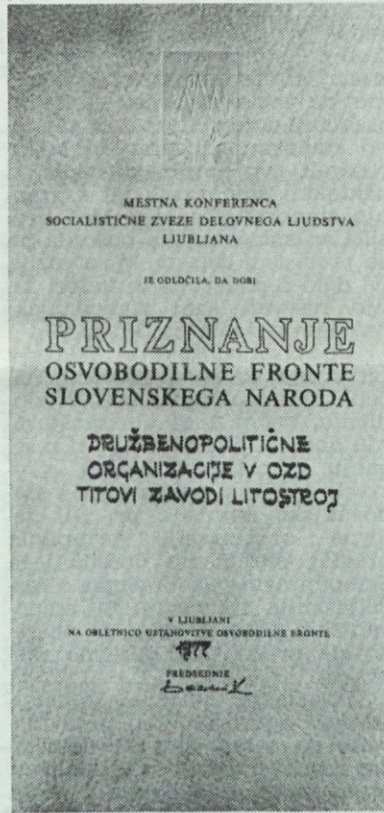
Svečano podelitev priznanj osvobodilne fronte dvanajstim posameznikom in trem organizacijam s področja občine Ljubljana-Šiška je obogatil tudi krajši kulturni program.

To priznanje ima korenine in trdne osnove v uspešnem delovanju naših družbenopolitičnih organizacij.

Še posebno smo lahko ponosni na to priznanje, ker ga sprejemamo v našem jubilejnem, tridesetem letu obstoja Litostroja, saj lahko s ponosom ugotovimo, da je bil kolektiv, ustanovljen in zgrajen po vojni, vsekozi prizorišče nadaljevanja borbe v obliki dela in razvoja samoupravnih socialističnih sil.

Vsestranska povezanost našega kolektiva in še posebej družbenopolitičnih organizacij z vsemi dejavniki krajevne skupnosti je lahko mnogim občanom in delovnim kolektivom za vzgled.

Gornik

TRI DESETLETJA DOLGA POT

Do leta 1960

(Nadaljevanje)

Zmanjševanje investicijskih naložb v naše gospodarstvo v letu 1956 je imelo za posledico, da je bil v prvih petih mesecih dotok naročil za naše podjetje za 72,6% manjši, kakor smo predvidevali pri izdelavi proizvodnega plana leta 1955. Zato je morala uprava podjetja ukreniti vse potrebno, da bi se nastala vrzel v proizvodnji čimprej odpravila z dodatnimi naročili in s tem, da se ugotovijo interesi naših naročnikov iz industrije.

Leta 1956 je petletni plan za nadaljnjo izgradnjo podjetja predvideval 6.853.000.000 dinarjev za izvršitev najnujnejših del, podjetje pa bi potrebovalo vsaj še 4.600.000.000 dinarjev; od te vsote bi porabili najmanj 1.700.000.000 dinarjev za gradnjo stanovanj. K najnujnejšim delom v tem obdobju je spadala dograditev in oprema pločevinarne, dograditev transportnih prog, gradnja skladišč in internata IKŠ in upravnega posloja.

Vsi ti problemi so narekovali korenite spremembe, ki bi zagotovile nadaljnje uspešno delo Litostroja. Zato je bilo potrebno čimprej doseči odobritev investicijskih sredstev za dokončno izgradnjo podjetja, urediti obratna sredstva, rešiti problem skladišč in urediti kreditiranje z devizami.

Nova velika naročila iz tujine

V tem času se je zelo okrepila naša zunanja trgovinska dejavnost. Sprejeli smo naročila za Indijo za veliki mostni žerjav, ponudbo za izgradnjo druge hidroelektrarne v Pakistanu in za različne dobave v Egipt, Sirijo, Irak, Iran, Etiopijo in Turčijo. Vsa ta naša nova naročila so pomenila, da si s svojo kvaliteto v hudi konkurenci s tujimi tvrdkami utiramo pot na svetovni trg.

V tem času se je pojavilo tudi vprašanje vzdrževanja naše industrijske šole. Takratni sklad za prosto razpolaganje, iz katerega se je vzdrževala tudi naša IKŠ, je bil vedno manjši in tako se je

pojavilo vprašanje, ali je podjetje še sposobno vzdrževati svojo šolo ali ne.

Registracija podjetja iz leta 1947 glede predmeta poslovanja ni več ustrezala dejanskemu stanju, zato je vodstvo predlagalo spremembo in dopolnilo pravil podjetja.

Delavec v prvem planu

Kljub temu da se je povečana starost naših delavcev še vedno gibala pod trideset let, smo imeli precej fizično in duševno izčrpanih delavcev, za katere je bilo potrebno najti primerna nova delovna mesta. Služba varstva pri delu je predlagala in pregledala vsa delovna mesta in določila, kateri delavci imajo pravico do zaščitne obleke. V želji, da bi povečali produktivnost, so člani Kluba mladih proizvajalcev predlagali, naj se odmor podaljša od 15 na 30 minut, naj delovodje vestno kontrolirajo prihod in odhod posameznikov na delovna mesta, in skrbijo za potrebno

delovno orodje ter da se organizira pravočasna dostava malice na delovna mesta.

Število nesreč v letu 1956 se je v sorazmerju z letom 1955 zmanjšalo za 21%, ali drugače povedano — nezgode so v letu 1956 zahlevale 38,6% manj bolniških dni kot leto dni prej.

V tem letu se je Litostroj znašel v precej težavnem položaju, saj je bila najbolj prizadeta prav turbinska proizvodnja. Od 2000 do 2500 ton planiranih turbin nam jih je uspelo zgraditi le še 1000 do 1200 ton. Ob tej težavi se je prvič pojavila misel, da bi se delno preusmerila na izdelavo velikih dieselskih motorjev.

31. avgusta 1957 je bila slavnostna seja ob proslavi 10. obletnice ustanovitve Litostroja, ki so se je med drugim udeležili tudi tovariš Franc Leskošek-Luka, dr. Ferdo Kozak, predsednik Zvezne industrijske zbornice Todor Vujanović in pakistanski poslanik v Jugoslaviji dr. Malik.

Nova in nova stanovanja

Razen stanovanjske zadruge Litostroj št. 4, ki je zgradila že 54 tovrstnih hišic na Vodnikovi cesti in ob Scopolijski ulici, sta želeli prejeti pomoč od tovarne še stavbna zadruga št. 5, ki je gradila 49 vrstnih hišic v Dravljah in stanovanjska zadruga »Naš

dom«, ki je gradila ob Celovski in Obirski cesti tri bloke s 60 stanovanji in 30 garsonjerami. Zaradi velikih potreb je podjetje podpiralo zadružno gradnjo, istočasno pa je tudi odobrilo plan za kreditiranje obeh stanovanjskih zadrug.

Januarja 1959 je delavski svet razpravljal o počitniških domovih in o tem, kako bi člani delovnega kolektiva lahko najustrezneje letovali. Sklenil je, da podjetje prispeva vsakemu članu kolektiva iz svojih sredstev regres v znesku 250 takratnih dinarjev dnevno. Člani so se tudi dogovorili, da tovarna dokončno uredi ustrezen počitniški dom ob morju, ki bi imel dovolj zmogljivosti ob poletnih konicah.

V tem času so se delavci Litostroja tudi odločili, da bodo zgradili novo delavsko restavracijo, ki naj bi stala na prostoru med Djakovičevo cesto, železniško progo, glavnim vhodom in starim poslopjem režijske mizarne.

Na eni izmed svojih sej je delavski svet na predlog upravnega odbora odobril tudi izhajanje časopisa »LITOSTROJ« in imenoval 14-članski uredniški odbor z glavnim in odgovornim urednikom. To je naše tovarniško glasilo, ki izhaja vse do danes.

(Nadaljevanje prihodnjč)

(4)

SPREMENJENI POGOJI ZA RAZDELJEVANJE STANOVANJ

V letu 1975 smo sprejeli Samoupravni sporazum o pogojih in merilih za razdeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil delavcem TZ Litostroj, saj se je izkazalo, da dotodanji pravilnik o razdeljevanju stanovanj kljub dopolnitvam ni več ustrezal stanovanjski politiki delovne organizacije. Ob delitvi stanovanj v letu 1975 je novi samoupravni sporazum pokazal nekatere pomanjkljivosti, zato smo že tedaj razmišljali, da bo potrebno njegova določila sproti dograjevati ter jih prilagajati našim potrebam, kakor tudi spremembam v okviru širše družbene skupnosti.

Ob sprejemanju srednjeročnega programa reševanja stanovanjskih potreb za naslednje petletno obdobje so delavci v temeljnih organizacijah združenega dela ponovno opozorili na nujnost, da se določila samoupravnega sporazuma spremenijo v tem smislu, da bodo zagotovila pravičnejšo delitev sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Predvsem so se zavzemali, da bi se izenačili pogoji za pridobitev najemnega stanovanja in pogoji za pridobitev stanovanjskega posojila. Delovna doba v delovni organizaciji naj ne bi služila za omejevanje kroga prosilcev, temveč bi predstavljala le enega od kriterijev za oceno prošnje, ki naj odraža pravice delavca iz minulega dela. Kot poseben problem so omenjali položaj delavcev, ki se dnevno vozijo na delo, saj ti pridobijo pravico do stanovanjskega posojila pod manj ugodnimi pogoji kot ostali člani kolektiva.

Te zahteve ter enotna merila, ki jih je za razdeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil sprejel Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije s ciljem, da se zagotovijo vsem delavcem enake možnosti za rešitev stanovanjskega vprašanja, so bile povod, da je Upravni odbor naložil strokovni službi, naj izdela predlog dopolnil oziroma sprememb Samoupravnega sporazuma o pogojih in merilih za razdeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je priporočil, naj organizacije združenega dela uskladijo ustrezne samoupravne akte z enotnimi merili za razdeljevanje stanovanj že v prvi polovici leta 1977, pri čemer naj izhajajo iz naslednjih načel:

— Potrebno je uveljaviti čim bolj objektivna merila za razdeljevanje družbenih stanovanj, pri čemer imajo prednost tisti prosilci, ki nimajo stanovanja oziroma stanujejo v neugodnih stanovanjskih razmerah.

— Pri sicer enakih pogojih je potrebno zagotoviti prednost tistim delavcem, ki imajo odgovornejši odnos do dela in dolžnosti, ki izhajajo iz združenega dela.

— Pri ocenjevanju prosilcev je potrebno upoštevati tudi njihove pravice iz minulega dela.

V okviru stanovanjske politike je potrebno upoštevati tudi potrebe po kadrih v delovni organizaciji.

Čeprav ugotavljamo, da že obstoječi Samoupravni sporazum o pogojih in merilih za razdeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil izhaja iz navedenih načel ter skoraj v celoti vsebuje tudi določila, ki jih predvidevajo enotna načela reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev, kakor jih je oblikoval Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, pa med kriteriji v našem samoupravnem aktu pogrešamo ovrednoteno odgovornost do dela in ostalih dolžnosti, ki izvirajo iz dela. Kakor vse ostale pravice namreč tudi pravica do stanovanja nujno izhaja iz dela, zato je predvsem delo tisto, ki naj zagotavlja prosilcu reševanje njegovega stanovanjskega problema. Da bi se uveljavil dogovorjeni sistem pospešenega vlaganja osebnih sredstev delavcev za reševanje njihovih stanovanjskih vprašanj, je potrebno v določilo ustreznega samoupravnega akta vnesti tudi način, kako se ta sredstva vključujejo v celoten sistem financiranja stanovanjske izgradnje. Že obstoječa določila Samoupravnega sporazuma predvidevajo, da so delavci dolžni prispevati del sredstev za pridobitev stanovanjske

pravice. Višina prispevka je odvisna od višine družinskega dohodka tako, da delavci z nižjimi osebnimi dohodki niso dolžni prispevati lastnih sredstev, temveč se njihov stanovanjski problem rešuje le z družbenimi sredstvi. V skladu z enotnimi merili za razdeljevanje stanovanj, ki jih je pripravil Republiški sindikat, je možno povečati razpon soudeležbe od sedanjih 15 na 20 odstotkov. Višji odstotek lastne udeležbe za rešitev stanovanjskega problema utemeljujejo predvsem iz razloga, da tak način usmerja delavce z višjimi osebnimi dohodki, da rešujejo svoj stanovanjski problem pretežno z lastnimi sredstvi, bodisi z nakupom ali gradnjo stanovanja. Glede na obstoječi sistem razdeljevanja družbenih najemnih stanovanj se je namreč interes delavcev za reševanje svojih stanovanjskih potreb z lastnimi sredstvi bistveno zmanjšal. Temu ustrezno beležimo, da veliko delavcev z višjimi osebnimi dohodki prosi za najemno stanovanje, čeprav bi lahko reševali svoj problem bodisi z nakupom stanovanja ali z gradnjo stanovanjske hiše. Med prosilci za stanovanjska posojila pa so predvsem delavci, ki se vozijo na delo s podeželja in kateri želijo reševati svoj stanovanjski problem v domačem kraju.

Upoštevajoč zahteve delavcev Litostroja, ki se v bistvenih načelih ujemajo tudi s stališči sindikata, kakor tudi ob upoštevanju dosedanjih izkušenj pri reševanju te problematike, je strokovna služba v sodelovanju s stanovanjsko komisijo pri DS delovne organizacije pripravila predlog sprememb dosedanjega Samoupravnega sporazuma o razdeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil, ki ga je posredovala preko UOP v javno razpravo.

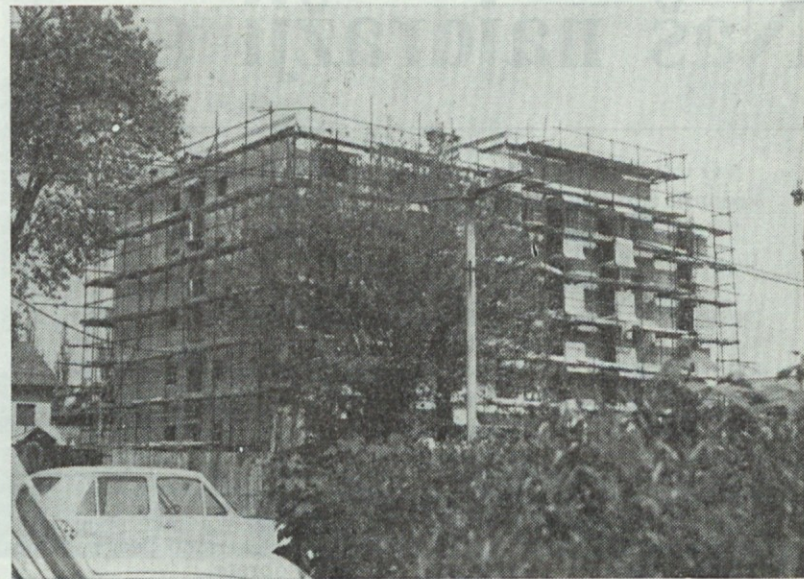
Dosedanja določila Samoupravnega sporazuma so predvidevala, da mora delavec določen čas združevati delo v tej delovni organizaciji, šele potem pridobi pravico do reševanja svojega stanovanjskega problema z nakupom ali gradnjo stanovanja oziroma z adaptacijo obstoječih stanovanjskih prostorov. Ker se je omejitev nanašala le na delavce, ki so prosili za stanovanjsko posojilo, hkrati pa je delavec lahko tudi brez tega pogoja zaprosil za najemno stanovanje, predlog sprememb zahteva o predhodni zaposlitvi v tej delovni organizaciji v celoti opušča. Da bi kljub temu zagotovili prednost tistim delavcem, ki dalj časa združujejo delo v delovni organizaciji, predlagamo, da se delovna doba v tej delovni organizaciji do treh let ne bi točkovala. Kadar sta v delovni organizaciji zaposlena dva ali več članov družinskega gospodinjstva, se pri točkovanju upošteva seštevek njihove skupne delovne dobe. To je tudi bistvena novost v okviru predloženih dopolnil sporazuma. Glede na to spremembo imajo pravico udeležbe na natečaju za dodelitev stanovanjskega posojila ali najemnega stanovanja vsi delavci te delovne organizacije, ki nimajo stanovanja, oziroma je njihovo stanovanje neprimerno po velikosti ali opremljenosti.

Glede na večkrat izraženo zahtevo, da se delavci, ki se vozijo na delo, izenačijo z ostalimi prosilci, predlog predvideva, da se dosedanja omejitev glede kraja gradnje ali nakupa stanovanja ne bi nanašala na te delavce, vendar pod pogojem, da kupujejo oziroma gradijo stanovanje v kraju svojega stalnega bivališča. Za ostale delavce pa velja, da lahko

pridobijo pravico do stanovanjskega posojila le pod pogojem, da stanovanje, ki ga gradijo ali kupujejo, ni oddaljeno od sedeža delovne organizacije več kot 25 kilometrov.

V dosedanjem 21. členu Samoupravnega sporazuma o razdeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil je bilo določeno, da se delavci, ki so vložili prošnjo za dodelitev stanovanja na Stanovanjski skupnosti ter so bili vključeni v prednostno lestvico, ne upoštevajo pri sestavi prednostne liste za dodelitev stanovanja v delovni organizaciji. S tem je bil na dokaj administrativen in neživljenjski način del prosilcev enostavno izločen. Predlog sprememb sporazuma to napako popravlja s tem, da je vsem delavcem dana možnost, da tako v delovni organizaciji kot na stanovanjski skupnosti rešujejo svoje stanovanjske probleme. Šele v primeru, da se naš delavec uvrsti na prednostno lestvico stanovanjske skupnosti, ki v dolgotrajnem času zagotavlja rešitev stanovanjskega problema, ga črtamo s prednostne lestvice v delovni organizaciji.

Posebna oblika reševanja stanovanjskih vprašanj je tudi sodelovanje z delovno organizacijo, kjer je zaposlen zakonec prosilca. V primeru, če delovna organizacija nudi družini stanovanje pod pogojem, da Litostroj stanovanje sofinancira, je to za nas dokaj ugodna možnost. V tem primeru obe delovni organizaciji skleneta pogodbo o medsebojnih obveznostih, medtem ko delavec ne pre-

Z zidovi raste naše upanje

zame do delovne organizacije nobene obveze. Zato naš predlog v tem primeru izjemoma postavlja pogoj predhodne zaposlitve v tej delovni organizaciji. Po tej poti lahko rešuje stanovanjski problem le delavec, ki že združuje delo v tej delovni organizaciji najmanj tri leta.

Mimo navedenih sprememb predlog vsebuje še nekatere določila tehnično administrativne vsebine, ki se nanašajo predvsem na način odplačevanja stanovanjskih posojil, rok za plačilo prispevka za pridobitev stanovanjske pravice, dalje rok za porabo posojila in podobno.

Ker Samoupravni sporazum o razdeljevanju stanovanj in stano-

vanskih posojil obravnava področje, ki zadeva dokajšnje število delavcev naše OZD, pričakujemo, da bo javna razprava plodna, saj smo tudi v dosednji praksi sledili predvsem željam in interesom tistih delavcev, ki jih določila navedenega sporazuma najbolj živo zadevajo. Vsekakor ima v javni razpravi pomembno vlogo tudi stanovanjska komisija na ravni TOZD, ki je dolžna predloženo gradivo tolmačiti vsem prizadetim, saj so tudi člani stanovanjskih komisij s svojimi izkušnjami v veliki meri prispevali že k oblikovanju obstoječega samoupravnega akta, kakor tudi njegovih predvidenih dopolnil.

H. C.

§ IZ DELA PRAVNE SLUŽBE

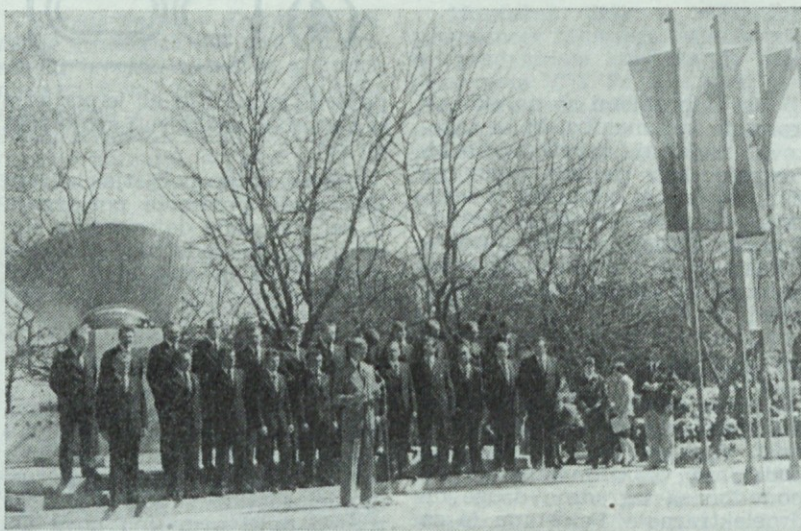
Seminar

V Kranju je bil 12. in 13. maja 1977 seminar o nekaterih pripravah za izvajanje zakona o združenem delu, ki sta ga pripravila Dopisna delavska Univerza in Zveza društev pravnikov v gospodarstvu Slovenije. Seminarja sva se iz Litostroja udeležila pravnik Jana Khalil in Anton Tomažič.

Predavatelji so na seminarju podali predvsem praktične napotke o tako aktualnih temah in vprašanjih, kot so:

- program uresničevanja zakona o združenem delu;
- samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji, delovni skupnosti in »novitki« delovni organizaciji;
- analiza stanja o pridobivanju in razporejanju dohodka temeljne organizacije in zasnova novih dohodkovnih odnosov;

POČASTITEV DNEVA OSVOBODILNE FRONTE

25. aprila je bila pred spomenikom proslava v počastitev ustanovitve dneva OF. V kulturni prireditvi so sodelovali pevski zbor, godba na pihala in recitatorji Izobraževalnega centra. Slavnostni govornik je bil predsednik konference osnovnih organizacij sindikata TZ Litostroj tovariš Ivo Sabol. V svojem govoru je orisal zgodovinski razvoj KPJ in KPS, kakor tudi pomen ustanovitve OF, ki je združevala vse demokratične sile v boju proti okupatorju. Po končani proslavi so delavci odšli na Celovško cesto, kjer so pozdravili predsednika republike Josipa Broza Tita, ki se je vračal s svečanega zasedanja CK ZKS ob 40. obletnici ustanovnega kongresa na Čebinah.

F. N.

Anton Tomažič, dipl. pravnik

• ekonomska vsebina samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo.

Iz množice koristnih informacij in priporočil predavateljev naj na tem mestu povzamemo le nekatere, v sedanjem trenutku snovanja novih medsebojnih odnosov v Litostroju morda najbolj aktualne.

Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji oziroma v delovni skupnosti bo edini samoupravni sporazum, ki ga bodo sklenili delavci med seboj v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti in bo imel tudi delovnopravni značaj, saj bi delavčeva odklonitev podpisa, da sprejema ta samoupravni sporazum, imela za posledico prenehanje delovnega razmerja.

Tak podpis bo potreben tudi v vsakem primeru sprejemanja dopolnitev in sprememb. Ker je postopek sprejemanja tega samoupravnega sporazuma dokaj zapleten in ker naj bi že po naravi bil trdna in trajna osnova združevanja dela delavcev, naj bi bil ta akt čim bolj splošen in načelen. Postavil naj bi le osnove in merila za urejanje družbenoekonomskih odnosov, samoupravnega planiranja dohodka in delovnih razmerij. Konkretnije določbe naj sprejmejo delavci v drugih splošnih aktih — pravilnikih.

Sicer pa dobivajo v novem sistemu vse važnejšo vlogo konkretni akti — samoupravni plani. V teh planih zastavljene naloge in opredeljene odgovornosti bodo osnova za vse delovanje. V takem sistemu pa bo odpadla kategorija delovnega mesta. Ne bomo imeli več sistemizacije mest, ampak katalog nalog in opravil, ki bodo v skladu z vsakoletnim planom in potrebami razdeljena med delavce. Zakon o združenem delu prinaša za jugoslovanske razmere povsem novo določilo v 515. členu, ko govori, da ima v delovnem procesu poslovodni organ pravico in dolžnost nalagati v skladu s samoupravnimi splošnimi akti posameznim delavcem in ali skupinam delavcev določene zadeve ali naloge. To sicer ni razporeditev, delavci pa so odgovorni za izpolnitev nalog.

Kdo je dobil stanovanjsko posojilo

Z natečajem za razdelitev stanovanjskih posojil za nakup stanovanja, gradnjo družinske hiše ali za adaptacijo, ki je bil objavljen že 23. 9. 1976, smo razdelili skupaj 3.500.000 dinarjev. Sredstva za razdelitev stanovanjskih posojil smo pridobili z vezavo 2.000.000 din pri Ljubljanski banki, stanovanjska podružnica, ter bodo razpoložljiva šele v mesecu juliju oziroma avgustu. Prav zato so tudi stanovanjske komisije imele dovolj časa, da so temeljito obdelale prošnje vseh prosilcev za stanovanjsko posojilo. Z dodelitvijo stanovanjskega posojila smo uspeli nekaj delavcem dokončno rešiti stanovanjski problem, večina pa se bo verjetno ponovno pojavila med letošnjimi prosilci.

Vsako leto se nam namreč dogaja, da zaradi omejenih sredstev ne moremo v celoti ugoditi zahtevkom posameznikov, posledica tega pa je, da se predvsem tisti delavci, ki gradijo družinsko hišo, več let zapored javljajo, ker so prvotno dobili prenizko posojilo.

Tak način razdeljevanja razpoložljivih sredstev pa močno podaljšuje in tudi draži gradnjo, torej je očitno nesmotern. Zato bomo v bodoče morali razmisliti, kako bomo trošili razpoložljiva stanovanjska sredstva.

SEZNAM RAZDELJENIH STANOVANJSKIH POSOJIL V TZ LITOSTROJ PO NATEČAJU Z DNE 23. 9. 1976

Zap. št.	TOZD	Prilimek in ime	Namen	Višina din
1.	FI	Andrej Sekač	nakup stanovanja	130.000.—
2.	FI	Vlado Sazonov	nakup stanovanja	130.000.—
3.	FI	Nikola Pongrac	nakup stanovanja	130.000.—
4.	FI	Vladimir Sedej	nakup stanovanja	130.000.—
5.	FI	Franc Pekolj	adaptacija	30.000.—
6.	FI	Emil Novak	adaptacija	30.000.—
7.	FI	Franc Meglen	adaptacija	20.000.—
8.	FI	Henrik Hočevnar	adaptacija	50.000.—
9.	FI	Gotard Ferme	adaptacija	40.000.—
10.	FI	Vinko Cvelbar	adaptacija	40.000.—
11.	FI	Alojz Vovk	individualna gradnja	40.000.—
12.	FI	Ludvik Sinur	individualna gradnja	30.000.—
13.	FI	Jože Skulj	individualna gradnja	20.000.—
14.	FI	Stane Pugelj	individualna gradnja	60.000.—
15.	FI	Janez Križaj	individualna gradnja	30.000.—
16.	FI	Franc Kozuh	individualna gradnja	25.000.—
17.	FI	Alojz Hudobreznik	individualna gradnja	25.000.—
18.	FI	Avguštin Gosar	individualna gradnja	50.000.—
19.	FI	Peter Bertonec	individualna gradnja	60.000.—
20.	FI	Ivanka Bakše	individualna gradnja	30.000.—
21.	FI	Oto Bolha	individualna gradnja	20.000.—
22.	FI	Jože Ceh	individualna gradnja	30.000.—
				1.150.000.—
1.	IRRP	Anton Verderber	individualna gradnja	40.000.—
2.	IRRP	Enver Pečič	individualna gradnja	40.000.—
3.	IRRP	Milan Kovačević	individualna gradnja	20.000.—
4.	IRRP	Anton Jenko	individualna gradnja	30.000.—
5.	IRRP	Janez Jugovic	individualna gradnja	40.000.—
6.	IRRP	Jože Gasperlin	individualna gradnja	40.000.—
7.	IRRP	Stane Grom	individualna gradnja	30.000.—
8.	IRRP	Andrej Frontar	individualna gradnja	30.000.—
9.	IRRP	Janez Zagar	nakup stanovanja	70.000.—
10.	IRRP	Franc Reiter	nakup stanovanja	70.000.—
11.	IRRP	Nikolaj Modic	nakup stanovanja	80.000.—
12.	IRRP	Hubert Tržan	adaptacija	30.000.—
13.	IRRP	Vital Gričar	adaptacija	30.000.—
				550.000.—
1.	DS SSP	Dragan Trifunović	nakup stanovanja	150.000.—
2.	DS SSP	Marija Trnovec	individualna gradnja	50.000.—
3.	DS SSP	Jože Slander	individualna gradnja	50.000.—
4.	DS SSP	Alojz Fabčić	individualna gradnja	30.000.—
5.	DS SSP	Stanka Konjar	adaptacija	20.000.—
6.	DS SSP	Leposlava Zivanović	adaptacija	60.000.—
7.	DS SSP	Janez Čadež	adaptacija	40.000.—
				400.000.—
1.	ICL	Anton Gartner	individualna gradnja	37.500.—
2.	ICL	Stane Grom	individualna gradnja	37.500.—
3.	ICL	Marija Kozlevčar	individualna gradnja	35.000.—
				110.000.—
1.	PI	Stanislav Banko	individualna gradnja	50.000.—
2.	PI	Herman Cvan	individualna gradnja	10.000.—
3.	PI	Jakov Klarič	individualna gradnja	90.000.—
4.	PI	Marjan Kos	individualna gradnja	50.000.—
5.	PI	Miroslav Plešec	individualna gradnja	40.000.—
6.	PI	Rajko Sabec	individualna gradnja	80.000.—
7.	PI	Vlado Furlan	adaptacija	50.000.—
8.	PI	Jože Sinkovec	adaptacija	10.000.—
9.	PI	Ivan Hrstovec	adaptacija	50.000.—
10.	PI	Ivan Trunkelj	adaptacija	15.000.—
11.	PI	Ivan Grivec	adaptacija	10.000.—
12.	PI	Marija Horvat	nakup stanovanja	70.000.—
13.	PI	Jože Peternel	nakup stanovanja	25.000.—
14.	PI	Djordje Vuković	nakup stanovanja	150.000.—
				700.000.—
1.	IVET	Jože Božič	adaptacija	40.000.—
2.	IVET	František Dvoržak	individualna gradnja	35.000.—
3.	IVET	Ladislav Južnik	individualna gradnja	35.000.—
4.	IVET	Jože Valentinčič	individualna gradnja	20.000.—
5.	IVET	Marjan Sigulin	individualna gradnja	10.000.—
6.	IVET	Jure Jambrošič	nakup stanovanja	90.000.—
7.	IVET	Marjan Horvat	nakup stanovanja	100.000.—
				330.000.—
1.	ZSE	Jožefa Mežan	nakup stanovanja	70.000.—
2.	ZSE	Anica Mavec	nakup stanovanja	30.000.—
				100.000.—
1.	SE	Vladko Kristič	nakup stanovanja	25.000.—
2.	SE	Stane Seliskar	nakup stanovanja	100.000.—
3.	SE	Alojz Mavec	individualna gradnja	20.000.—
4.	SE	Valentin Zagar	individualna gradnja	20.000.—
5.	SE	Matija Avbelj	adaptacija	35.000.—
				200.000.—

OBVESTILO

Dne 16. 5. 1977 je bil objavljen III. natečaj Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana za razdelitev najemnih stanovanj delavcem z nižjimi osebnimi dohodki in mladim družinam. Rok za prijavo na natečaj je 30 dni. Delavci, ki se želijo prijaviti na natečaj, naj najkasneje do 10. 6. 1977 oddajo prošnje z zahtevanimi potrdili v Kadrovsko splošni sektor, soba št. 13, kjer dobijo tudi vsa podrobnejša pojasnila.

V aprilu je bil zaključen tudi III. natečaj Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana za razdelitev stanovanjskega posojila delavcem za nakup stanovanja ali za gradnjo družinske hiše. Od skupaj 44 delavcev, katerih prošnje smo posredovali Stanovanjski skupnosti, je stanovanjsko posojilo iz združenih sredstev dobilo 25 prosilcev, 19 vlog pa je bilo zavrnjenih. Zavrnjene so bile vse prošnje delavcev za posojilo za adaptacijo, ker natečaj ni predvideval sredstev za ta namen. Nekaj prosilcev ni izpolnjevalo zahtevanega pogoja, da je družinska hiša zgrajena do IV. gradbene faze. Prav tako so bile zavrnjene prošnje tistih delavcev, ki gradijo hiše, katerih izmera močno presega veljavne stanovanjske standarde. Iz navedenega izhaja, da je bila komisija stanovanjske skupnosti, ki je oblikovala pred-

NATEČAJ SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI ZA DODELITEV POSOJILA Z DNE 25. 11. 1976

Zap. št.	TOZD	Prilimek in ime	Namen	Višina din
1.	PI	Marjeta Horvat	nakup stanovanja	25.500.—
2.	PI	Rajko Sabec	individualna gradnja	132.800.—
3.	PI	Omer Jelečević	nakup stanovanja	69.600.—
4.	PI	Djordje Vuković	nakup stanovanja	90.000.—
5.	PI	Srečko Dernovšek	nakup stanovanja	40.000.—
6.	PI	Jože Perper	individualna gradnja	30.000.—
7.	PI	Jože Peternel	individualna gradnja	50.000.—
<hr/>				
1.	FI	Andrej Sekač	nakup stanovanja	108.000.—
2.	FI	Nikola Pongrac	nakup stanovanja	61.000.—
3.	FI	Jože Gaberšek	individualna gradnja	90.000.—
4.	FI	Jože Ceh	individualna gradnja	80.000.—
5.	FI	Jože Skulj	individualna gradnja	100.000.—
6.	FI	Rozalija Jager	individualna gradnja	30.000.—
7.	FI	Milan Koncilja	individualna gradnja	100.000.—
<hr/>				
1.	SSP	Dragan Trifunović	nakup stanovanja	75.400.—
2.	SSP	Ana Debeljak	individualna gradnja	52.000.—
3.	SSP	Stane Grom	individualna gradnja	100.000.—
4.	SSP	Jože Slander	individualna gradnja	90.000.—
<hr/>				
1.	IRRP	Janez Zagar	nakup stanovanja	31.000.—
2.	IRRP	Franc Reiter	nakup stanovanja	100.000.—
<hr/>				
1.	POAE	Jože Vaupotič	individualna gradnja	90.000.—
<hr/>				
1.	SE	Milena Žunič	individualna gradnja	120.000.—
2.	SE	Valentin Zagar	individualna gradnja	99.000.—
3.	SE	Alojz Mavec	individualna gradnja	90.000.—
<hr/>				
1.	IVET	Ladislav Južnik	nakup stanovanja	120.000.—

log razdelitve, pri svojem delu izredno dosledna ter da so stanovanjsko posojilo dobili le tisti

delavci, ki so bili do njega najbolj upravičeni.

H. C.

Delegatska imuniteta

V zvezi s pravicami delegata se dokaj pogosto postavlja vprašanje o delegatski imuniteti. Kaj to je in kdaj se delegat nanjo lahko sklicuje, vam bom skušala pojasniti v tem sestavku.

Ustava SFRJ v četrtem delu, ki določa organizacijo federacije, pod poglavjem Skupščine socialistične federativne republike Jugoslavije obravnava pravice in dolžnosti delegatov in delegacij. Ena najpomembnejših pravic, ki je zgodovinsko gledano nastala predvsem zaradi tega, da so člani parlamenta imeli jamstvo za svoje delo, da vladar ni mogel zoper nje izvajati raznih oblik samovolje (jih zapreti ali kako drugače kaznovati za podano mnenje ipd.), je prav imunitete delegata, ki jo delegatom v Skupščini SFRJ zagotavlja določilo 306. člena.

Tudi delegatom v občinskih skupščinah in v republiški skupščini je zagotovljena imuniteta po določilih 167. člena Ustave SR Slovenije (drugo poglavje Tema-lji družbenopolitičnega sistema,

sedmi oddelek — skupščinski sistemi).

Namen imunitete, ki je enotno urejena za delegate v skupščinah vseh družbenopolitičnih skupnosti, je v zagotovitvi nemotenosti dela delegatov.

Imuniteta, ki jo uživa delegat v skupščini, je poklicna in nepoklicna. Poklicna imuniteta delegatov je pravica delegata, da ne more biti klican na kazensko odgovornost, ne priprt ali kaznovan za mnenje, ki ga je izrazil, ali za glas, ki ga je dal v zboru, katerega član je, in v skupščini.

Nepoklicna imuniteta pa pomeni, da delegat ne more biti priprt brez dovoljenja zbora, katerega član je. Prav tako se zoper njega, če se sklicuje na imuniteto, ne more začeti kazenski postopek brez dovoljenja zbora. Tudi v primeru, da se delegat ne

Hvaležni smo kolektivu

Od vojakov V. P. 1267-5 Vrhnika, ki so nas obiskali prejšnji mesec, smo prejeli naslednje pismo:

Dne 6. 4. 1977 je skupina naših vojakov obiskala vašo delovno organizacijo z željo, da spozna tehnološki proces, predvsem pa samoupravno in politično dejavnost v tovarni. Zelo prijetno nas je presenetil topel in prisrčen sprejem.

Naši vojaki so še več dni po tem obisku pripovedovali svojim prijateljem v vojašnici o svojih vtisih.

Hvaležni smo kolektivu Litostroja, da nam je omogočil ta obisk, še posebno pa tovarišem, ki so nas spremljali: tovarišu Živkoviću, tovarišu Bradešku in tovarišu Novaku.

Tovariški pozdrav!

major Vidoje Magazin

sklicuje na imuniteto, mu jo zbor lahko vzpostavi. Izjemoma je mogoče delegata brez dovoljenja zbora pripreti samo, če je zaloten pri kaznivem dejanju, za katerega je predpisana kazen strogega zavora nad pet let. V tem primeru zbor naknadno odloči, ali naj se postopek nadaljuje, oziroma ali naj ostane odločba o odvzemu prostosti v veljavi. Če zbor ni zbran, odloča o vzpostavitvi imunitete oziroma dovoljenju za odvzem prostosti oz. nadaljevanju kazenskega postopka mandatno — imunitetna komisija, seveda pa mora zbor to kaseje potrditi.

Nepoklicno imuniteto uživa delegat od dneva, ko je določen za delegata v zboru, pa do dneva, ko je določen za delegata v zboru drug delegat, oziroma ko ga je delegatske dolžnosti razrešila skupina delegatov oziroma pristojna skupščina. Nepoklicna imuniteta torej štiti delegata le toliko časa, doker v skupščini opravlja delegatsko funkcijo. Nepoklicna imuniteta je pravica delegatov v zborih združenega dela, zborih krajevnih skupnosti in zboru občin, medtem ko uživajo delegati družbenopolitičnih zborov in delegati v skupščini SFRJ imuniteto, ki je enaka imuniteti, kot jo je ustava doslej predpisovala za poslance. Pri skupščini SFRJ in družbenopolitičnih zborih republike in občine so namreč stalni delegati, ki uživajo imuniteto od dneva izvolitve, pa do dneva, ko jim poteče oziroma kako drugače preneha mandat.

Enake pravice in dolžnosti kot nestalni delegati imajo tudi člani skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, kadar ti enakopravno soodločajo s skupščino družbenopolitične skupnosti, sicer pa je imunitetna pravica članov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti vendarle omejena — imajo samo poklicno imuniteto.

Vsak zbor samostojno odloča o verifikaciji pooblastil delegatov na zasedanju zbora in o imunitetnih vprašanjih delegatov. Če bo torej delegat osumljen storitve kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali po zasebni tožbi, se bo že v preiskavi skliceval na imuniteto, narkar bo sodišče pred razpravo ali pričetkom glavne obravnave zahtevalo od ustreznega zbora skupščine, naj odloči o tem, ali dovolji kazenski postopek zoper obdolženca zaradi kaznivega dejanja, ki je predmet obtožbe, ali ne. Če bo zbor dal dovoljenje, se bo postopek nadaljeval, če pa takega dovoljenja ne bo, bo sodnik zavrgel obtožni predlog ali zasebno tožbo.

Irena Kosmač

Dejavnost ZRVS

V začetku leta se je sestal odbor ZRVS v krajevni skupnosti Litostroj in izdelal program dela organizacije za leto 1977.

Na podlagi napotkov, ki jih je posredoval občinski odbor ZRVS, so posamezne komisije izdelale načrte dela, od katerih jih je precejšen del že realiziran.

V prvi polovici marca je potekal pogovor z vodji skupin, ki so bili določeni za pravilen potek dela na tehničnem zboru vseh rezervnih vojaških starešin v vojašnici »Boris Kidrič«, istočasno pa so se pripravljali na posebne tečajne predavatelje, ki so v svojih organizacijah predavali strokovno temo iz programa taktične naloge:

»Ognjeni sistem teritorialne enote v zaseda«.

Izredno številna udeležba vojaških starešin v vojašnici »Boris

Kidrič« je pokazala, kakšno je zanimanje za sodobno oborožitev naše vojske, saj je bilo tam videti marsikaj novega, kar marsikdo od nas še ni videl od blizu. Najbolj je seveda večino od nas pritegnila težka oborožitev rakete.

Na predavanju o reševanju taktične naloge so bili pojasnjeni pojmi, kako se izdelava skica ognja, naloga pa so vsi starešine izdelali doma. Iz prejšnjega števila vprašanj vojaške teorije, ki jih je pojasnil predavatelj, smo

morali po predavanju pisati test, za katerega rezultate bomo izvedli na pohodu.

Orientacijski pohod za naše starešine bo 5. 6. 1977. Poleg običajnega pohoda bomo morali reševati še topografske naloge, zagovarjati taktično nalogo in streljati s pištolo.

Skupaj z osnovno šolo »Hinko Smrekar« bomo organizirali obrambni dan, katerega bodo vodili predvsem starejši rezervni oficirji, ki bodo poleg strokovnega pouka učencem pripovedovali svoje doživljanje iz NOB.

Naša tekmovalna ekipa, ki je že dosedaj pokazala, da je v občinskem merilu med najboljšimi, se bo pod strokovnim vodstvom tovariša Kosija sistematično pripravljala na tekmovanja.

Ze tri leta uspešno sodelujemo na pohodu »Po poteh partizanske Jelovice« in da bi bil naslednji pohod še uspešnejši, se bomo nanj pripravljali že med letom.

V letu jubilejev bomo skupno z družbenopolitičnimi organizacijami krajevne skupnosti Litostroj sodelovali na vseh proslavah v počastitev 85-letnice rojstva maršala Tita in 40-letnice njegovega prevzema vodstva partije.

Za dan JLA bomo organizirali tradicionalno proslavo, na katerih naj bi razvili prapor organizacije ZRVS v naši krajevni skupnosti. Ena naših najvažnejših nalog je utrditev dela osnovnih aktivov ZRVS na terenu in v delovnih organizacijah.

Z različnimi članki v časopisih in pravočasnim informiranjem občinskega odbora ZRVS obveščamo in bomo tudi vnaprej obveščali javnost in odgovorne organe o našem delu.

Vseh javnih nastopov se starešine redno udeležujejo. Ob prihodu tovariša Tita v Ljubljano je večje število naših članov pomagalo vzdrževati red ob njegovi poti.

Skozi vse leto organiziramo predavanja, predvsem v jesenskem času pa si bomo ogledali različne strokovne filme.

To so najvažnejše naloge naše organizacije v tem letu. Vse dosedanje delo se je odvijalo točno po določenem načrtu, tako da ni strahu, da ne bi izpolnili nalog, ki smo si jih začrtali.

ing. Henrik Bratkovič

Novi vrtec — otroci že se veselo igrajo

Nov objekt za najmlajše

Letos, ko jugoslovanski narodi praznujemo pomembne jubileje, kot so: 40. obletnica prihoda tovariša Tita na čelo Komunistične partije Jugoslavije, 40. obletnica ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije in 85. rojstni dan tovariša Tita, tudi v naši krajevni skupnosti in delovni organizaciji Titovi zavodi Litostroj praznujemo 30. obletnico izgradnje tega giganta strojne industrije.

Bili so težki časi, ko smo se vsi skupaj morali, če smo si hoteli zgraditi boljši jutrišnji dan, odreči materialnim, kulturnim in drugim dobrinam, katere bi naš delovni človek še kako potreboval. Poleg tovarne smo zgradili veliko objektov, ki so namenjeni vsem zaposlenim in njihovim družinam.

Prišli pa smo tudi v obdobje, ko nam stalno zagotovljena sredstva niso več zadostovala za izgradnjo prepotrebni objektov. Edina rešitev nam je bil tedaj samoprispevek.

Sicer so delovni ljudje delovne organizacije Litostroj že leta 1962 uvedli organizirano varstvo za svoje otroke, vendar so bile zahteve vedno večje in primorani smo bili začeti gradnjo prizidka k obstoječemu vzgojno varstvenemu zavodu.

Ta, za nas tako pomemben objekt, bo lahko varno zatočišče za okoli 40 malčkov in s tem bomo pokrili skoraj vse potrebe naše krajevne skupnosti. Zgrajen je bil s pomočjo občanov Ljubljane, ki s samoprispevkom dokazujejo visoko solidarnostno zavest, katera je bila ponovno potrjena, ko smo se odločili za II. samoprispevek. Iz sredstev drugega samoprispevka pa bodo poleg objektov za naše otroke zgrajeni tudi zdravstveni

domovi in domovi za ostarele občane.

Denar, ki je bil porabljen za izgradnjo našega vzgojno varstvenega zavoda, je bil pravilno naložen in se nam bo v prihodnosti prav gotovo obrestoval.

V četrtek, 12. 5. 1977 smo po kratkem kulturnem programu, ki so nam ga pripravili otroci vzgojno varstvenega zavoda in osnovne šole Hinko Smrekar in pevci ter godba iz Litostroja, slovesno prestrigli vrvice in odprli vrata za sprejem otrok, ki jim je ta objekt namenjen.

Dobili smo torej objekt, na katerega smo prav vsi krajanje naše krajevne skupnosti upravičeno lahko ponosni.

ing. Ivan Šavor

NEPOZABNI DNEVI NA SORIŠKI PLANINI

Dolgo sem čakal na dan, ko bomo odšli na Soriško planino. Dnevi so vedno hitreje minevali in že je bil tu petek, dan pred odhodom. Ta večer sem si pripravil nahrbtnik in ves v pričakovanju zgodaj odšel spat. Drugo jutro smo se z avtobusom odpeljali na Soriško planino.

Ze isti dan smo pričeli tudi s smučanjem. Tega sem se najbolj veselil in kmalu mi je smučanje šlo kar dobro izpod nog. Smučali smo vsak dan dopoldne in popoldne, zvečer pa smo imeli predavanja, razgovore in družabne igre.

V sredo pa je bil drugačen dnevni red. Ta pohod je bil zame najlepše doživetje na Soriški planini. Zjutraj, ko smo vsi dobro zajtrkovali in se primerno obuli ter oblekli, smo odšli proti Možicu, ki je visok 1602 m. Komaj smo se dobro zadihali, že smo stali na vrhu in opazovali prelepe planine in doline, ki so se razprostirale okoli nas. Nato smo odšli še na druge vrhove in se vsi utrujeni potem vračali proti koči.

Na Soriški planini nas je večkrat obiskal kateri od učiteljev, tovariš direktor in drugi. Odnosi med učitelji in nami so bili zelo dobri, saj smo bili vsi kot dobri tovariši. Vendar nas je eden zapustil že v prvih dneh, ker se je poškodoval.

Kmalu je bil tu dan, ko smo morali zapustiti planino. Nekateri so bili srečni, da bodo videli dom, drugi pa bi še ostali na Soriški planini, saj so na njej preživeli lepe in nepozabne dni. Med njimi sem bil tudi jaz.

Veliko smo se naučili, veliko videli, pa tudi odnosi med sošolci ter med učenci in učitelji so se poglobili. Tedna, ki smo ga preživeli skupaj na Soriški planini, zagotovo ne bom nikoli pozabil, saj so bili to moji najlepši dnevi, ki sem jih preživel s svojimi sošolci.

Konec mrtvila

Šport in rekreacija sta v TOZD FI v zadnjih nekaj letih skoraj zamrla, čeprav je res, da so športniki te temeljne organizacije na raznih sindikalnih tekmovanjih (občinskih, mestnih) posegali tudi po visokih uvrstitvah. Toda manjkala je tista splošna rekreacija, ki jo toliko propagiramo po vseh medijih obveščanja.

Prav zato je komisija za šport v TOZD FI na pobudo mladinske organizacije pred kratkim organizirala razna tekmovanja v okviru temeljne organizacije. Pomerili smo se v malem nogometu, košarki, namiznem tenisu, rokometu, šahu, kegljanju in streljanju.

Tekmovalni v šahu in malem nogometu sta že končani. V igri na 64 poljih se je po izločilnem sistemu pomerilo 24 tekmovalcev, v finalu pa so za najboljša mesta med sebo obračunali Ivan Rep, Janez Nose in Ivan Vidmar. Največ uspeha je imel Ivan Rep, ki je zbral 3 točke, le za pol točke je zaostal Janez Nose, Vidmar pa je osvojil tretje mesto.

Tudi nogometaši so že končali svoje tekmovanje, v katerem je nastopilo 11 ekip, največ uspeha pa so imeli člani ekipe

Ingersoll pred Transporterji, ekipo Poleta, PTO in ekipo Brusilcev. Najboljši strellec je bil Bogičević (pa ne tisti od Crvene zvezde) s sedmimi goli, nastopal pa je za ekipo Ingersoll.

Košarkarji in igralci namiznega tenisa tudi končujejo svoja tekmovanja, vendar pa bomo njihove rezultate objavili v prihodnji tševilki. Organizacija tekmovanj je bila dobra, pa čeprav se morajo organizatorji soočiti s prostorski problemi, saj so šah igrali v sejni sobi TOZD FI, nogomet na igriščih ICL, ostala tekmovanja pa na igriščih DTK Ilirije.

Najboljšim posameznikom in ekipam bo IO sindikata TOZD FI podelil diplome, v jeseni pa nameravajo prirediti podobna tekmovanja za vse TOZD za prvenstvo Litostroja.

B. S.

ŠAHISTI

Te dni so šahisti zaključili tekmovanje za sindikalno moštveno prvenstvo Ljubljane. Litostrojška ekipa je v tretji skupini po osmih kolid zmagala.

Vrstni red je naslednji:

Litostroj	25,5 točk
Klinične bolnice	24,5 točk
Lek	19 točk
Iskra V	17,5 točk
Iskra IV	15 točk
Viator	14 točk
Rog	11 točk
Pletenina	9 točk
Avtotehna	8 točk
Tuba	1 točko

Prve tri ekipe so se uvrstile na republiško sindikalno prvenstvo, ki bo od 27.—29. maja v Železničarskem domu na Pohorju. Na tem tekmovanju bodo sodelovale na predtekmovanjih izbrane ekipe iz cele Slovenije, kar bo vsekakor zagotovilo za izredno kakovost in množičnost. Upamo, da bodo naši šahisti tudi tu pokazali svoje zmožnosti in posegli po najvišjih mestih!

V drugem kolu tekmovanja šahistov za pokal maršala Tita so naši premagali reprezentanco Trnovega z rezultatom 2,5:1,5. V področnem finalu pa so se srečali z izvrstno ekipo Stožice ter izgubili z 2,5:1,5. V republiškem finalu sta zmagali ekipi Radovljice in Maribora, ki sta se uvrstili v zvezni finale. Finale bo meseca maja na otoku Krku.

IVKO

PRIZNANJE PEVCEM

Zveza kulturnih organizacij Ljubljana-Šiška je 14. maja priredila srečanje desetih pevskih zborov v Vodcah nad Ljubljano. Prireditelj je bila posvečena počastitvi 85. obletnice rojstva tovariša Tita, 40-letnici njegovega prihoda na čelo KPJ in 40-letnici KPS.

Na tem kulturnem srečanju je sodeloval in uspešno nastopil tudi moški pevski zbor Litostroj, ki je nastopil s tremi pesmimi, v zaključnem nastopu pa so vsi zbori skupaj zapeli še tri pesmi. Naš pevski zbor je za svoje sodelovanje prejel diplomu, kar pomeni priznanje za solidno izvajanje.

Naš razstavni prostor na sejmu tehnike v Beogradu

LITOSTROJ NA SEJMU TEHNIKE

16. maja je bila v Beogradu otvoritev sejma tehnike, na katerem so zastopane tudi inozemske tvrdke. Sejem je bil odprt do 22. maja, udeležila pa se ga je tudi naša delovna organizacija, ki je na 93 m² razstavljala ulitke iz sive, jeklene in specialne litine ter maketo postopka izdelave Francisove turbine.

Sejma tehnike v Beogradu se Litostroj udeležuje vsako leto in tako predstavlja svoje izdelke iz različnih proizvodnih vej.

Naslednji sejem, ki se ga bomo udeležili, je sejem transportne opreme v Mariboru, ki traja od 30. maja do 5. junija. Na tem sejmu bomo predstavili nove vilicarje.

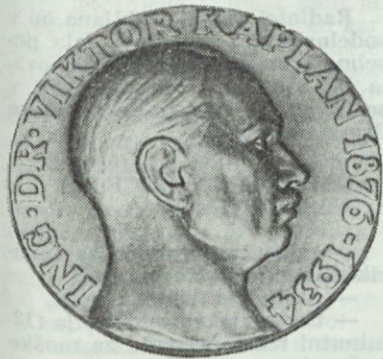
B. J.

VIKTOR KAPLAN VELIKI IZUMITELJ

Globoka strokovna usposobljenost, izredna delavnost, bistrost duha, trdna odločnost in neomajljivo prepričanje o velikem pomenu njegovih izumov so bistvene lastnosti inženirja Kaplana, prijavitelja 280 patentov v mnogih deželah sveta.

27. novembra lani je poteklo 100 let, odkar se je rodil ta izredni mož, ki je dal ime novi vrsti turbine, še dandanes edinemu primernemu stroju za izkoriščanje vodne moči na nizkih padcih.

Približno vsaka šesta turbina, ki jo izdelava Litostroj, je Kaplanova. Zato je prav, da se vsaj s kratkimi besedami spomnimo inženirja, katerega dolžniki so celo tisti, ki ne poznajo niti njegovega imena, niti njegovega trdega dela: tudi njim je s svojimi izumi olajšal življenje...

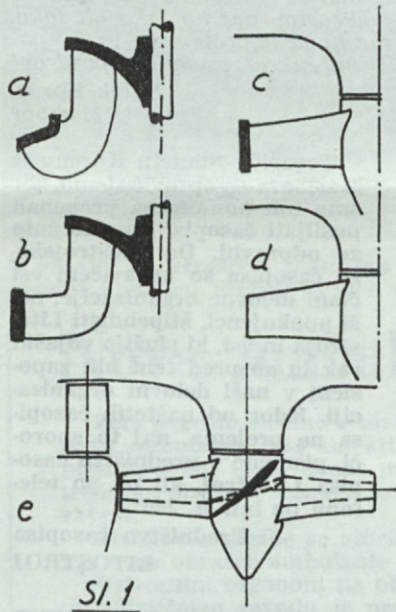
Postopoma do zamisli

Ob koncu prejšnjega stoletja so si konstrukterji vodnih turbin prizadevali, da bi iz takrat znanih Francisovih gonilnikov razvili taka kolesa, ki bi se hitreje vrtela in hkrati požirala več vode. V ta prizadevanja po povečanju vodnih turbin se je vključil tudi mladi Kaplan, kmalu za tem, ko je diplomiral iz strojništva na tehnični univerzi na Dunaju. Papirnata kolesca, natakunjena na iglo v zračnem toku nad zakurjeno pečjo, so spremljala njegove prve misli, kako doseči višjo specifično vrtilno hitrost (kot bi strokovno označili njegova prizadevanja).

Temeljito se je seznanil s takratnim teoretskim znanjem o pretočnih razmerah v vodnih turbinah, teorijo izpopolnil in primerjal računске rezultate z meritvami na modelnih kolescih, ki so imela 100 mm premera. Preizkušal jih je na padcu 0,6 m v laboratoriju, ki si ga je postavil na tehnični visoki šoli v Brnu. Tam je namreč jeseni leta 1903 dobil zaposlitev kot konstrukter vodnih turbin.

Najprej je izpopolnil Francisove gonilnike in na njih dosegel znatno višje specifične hitrosti kot na dotlej znanih izvedbah. Hotel je še več. Razvil je Fran-

cisov gonilnik z močno razširjenim izstopnim delom ter samo štirimi lopatami z majhnim izstopnim kotom (sl. 1a). Gonilnik je imel zelo nizek izkoristek, ker voda ni hotela slediti nagli razširitvi ob vencu. V naslednji razvojni stopnji (sl. 1b) je oblikoval valjasti venci, tako da se voda ni več odlepljala. Rezultat je bil že znatno boljši. Motil je le vrtinec v sredini. Kaplan je ugotovil, da povzročajo vrtinec lopatje s svojim zgornjim delom, skozi katerega teče voda radialno. Opustil je ta del lopatja in dosegel gonilnik s čistim aksialnim pretokom (sl. 1c). Ključno je opustil še venci (sl. 1d) in dospel do gonilnika, ki ga danes poznamo kot »propellerski« gonilnik. S tem razvojem je dosegel zelo visoko specifično vrtilno hitrost.

Sl. 1 Kaplan še ni odnehal. Preizkusi so pokazali, da ima prope-

lerski gonilnik dober izkoristek le na zelo ozkem področju delnih obremenitev (sl. 2a). Projekt gonilnika za polovičen pretok ga je privedel do spoznanja, da je mogoče doseči manjši naklon kril enostavno z zasukom kril, ki so bila konstruirana za polni pretok (sl. 1e). S tem izumom, ob katerem je obdržal že takrat znani Finkov radialni vodilnik, je nastala Kaplanova turbina s svojo značilno visoko vrednostjo izkoristka na širokem območju pretokov (sl. 2b).

Naporna leta do prve turbine

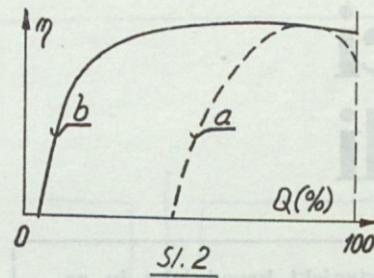
Kaplan je za vse svoje zamisli v letih 1912 in 1913 izpolnil patentne prijave, tako v Avstriji, h kateri je takrat pripadalo mesto Brno, kot v drugih evropskih državah z razvito industrijo vodnih turbin ter v Ameriki. S tem je nastopil trnovo pot izumitelja. Globoko prepričan v vrednost svojih rešitev in pogosto žrtev brezvestnih, tehnično neukih patentnih zastopnikov, je skoraj doživel finančni zlom, saj je moral sam plačevati prevajanja patentnih prijav in prijavnih dajatev. Proizvajalci so dvomili v uspešnost njegovih zamisli, kar pač doživljajo mnogi izumitelji.

Kaplanovega strokovnega znanja in njegovega znanstvenega pristopa k delu vendar ni bilo mogoče prezreti: proti koncu leta 1913 je postal profesor za vodne turbine v Brnu.

Naslednje leto se je pričela svetovna vojna, za profesorja Kaplana tudi najbolj naporen del njegovega življenja. Pričeli so mu oporekati upravičenost njegovih patentnih prijav in ga prisilili, da jih je branil pred sodišči v Ameriki, Nemčiji, Švici in Švedski. Strokovni boj je prevzel z izredno vztrajnostjo in odločnostjo.

Z merjenjem svoje modelne turbine v laboratoriju v Brnu, ob prisotnosti predstavnikov turbinskih proizvajalcev z vsega sveta je vzbudil velikansko zanimanje. Kupca za svoje zamisli kljub temu ni dobil. Zaradi očitnih težav po kraji njegovih tehničnih rešitev je pri teh preizkusih postal skrajno previdno, da ne bi pokazal preveč. Za odkup patentov tudi ni zahteval skromnih vsot, saj se je z jasnovidnostjo znanstvenika zavedal pomena svojih izumov za energetsko izkoriščanje velikih rek na nizkih padcih. Nejasnost v patentnih prijavah je prispevala svoje. Mačka v vreči ni hotel kupiti nihče...

Po štirih letih trdega boja s svojimi strokovnimi nasprotniki, ki so bila za napredek tehnike

pravzaprav izgubljena, je Kaplan končno uspel. Nemško vrhovno sodišče je zavrnilo ugovore in mu priznalo patente; prav tako tudi avstrijsko sodišče.

Leta 1918, ko se je končala prva svetovna vojna in sta Češka ter Moravska z Brnom postali sestavni del nove češkoslovaške države, je Kaplanu uspelo zločiti nezaupanje. Tvrdba Storek v Brnu je leta 1919 izdelala prvo dvakrat regulirano turbino po Kaplanovih načrtih. Turbina za 35,3 KS je imela gonilnik 600 mm v premeru, ročno regulacijo vodilnika in gonilnika ter je bila montirana na padcu 3 m. Meritve so dokazale visoki izkoristek med 35 in 100% pretokom, kar je bilo pri specifični vrtilni hitrosti 750 nekaj izrednega.

Nepričakovana ovira

Kaplan je o prodornem uspehu svoje prve turbine poročal v mnogih tehničnih revijah in ponovno vzbudil zanimanje za svoje izume. Tokrat ne brez uspeha. Tvrdba Storek je prejela lepo število naročil in pričela z redno proizvodnjo Kaplanovih turbin.

Patent so odkupile tudi tvrdke Charmilles, Escher Wyss, Voith in nekatere druge, ki danes več ne obstajajo. Pod vodstvom Voitha so ustanovile konzorcij za izdelavo Kaplanovih turbin. Voithov raziskovalni center je prevzel modelno preizkušanje in dajal članom konzorcija potrebne podatke za proizvodnjo.

Toda prav kmalu za tem se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Na nekaterih turbinah, ki jih je dobavil Storek, se je pojavljalo močno prasketanje v gonilniku in sesalni cevi, ki je imelo kot posledico nažiranje kril gonilnika. Ta pojav je bila kavitacija, ki takrat pri turbinskih proizvajalcih še ni bila znana in je napadala le turbine na visokih padcih ob previsoki vgraditvi nad spodnjo vodo. Te turbine je tvrdka Storek izdelala na osnovi preizkušanja modela na padcu 1 m, kjer se kavitacija ni mogla pojaviti.

Prav takrat, ko so strokovni krogi resno podvomili v ustreznost njegovih turbin, je profesor Kaplan močno zbolel. Pojav ga je globoko pretresel, vendar ni mogel sam ničesar ukreniti, ker je moral zaradi bolezni prekiniti z delom. Neki inženir, zaposlen

pri Storeku, ki je pred tem delal v mornarici, je v pojavu odkril istovetnost s kavitacijo ladijskih propelerjev, ki je bila znana že prej. Takoj po tem odkritju so laboratorije priredili za preizkušanje modelnih turbin na višjih padcih ob možnosti spreminjanja sesalne višine. Ta ukrep je omogočil obvladati kavitacijo teoretično in praktično.

Zopet so pretekla leta, da so si Kaplanove turbine pridobile dokončno zaupanje. Leta 1923 je Voith poročal o uspešnih prevzemnih meritvah na Kaplanovi turbini za 1100 KS. Dve leti zatem so prišle dobre novice tudi iz Švedske, kjer je licenco odkupila tvrdka KMW in uspešno vključila v obratovanje Kaplanovo turbino že za 11.200 KS!

Kaplanove turbine so potem nastopile svojo zmagovito pot. Do leta 1930 jih je bilo skupaj v obratovanju že za približno 1.000.000 KS. Prof. Kaplan, ki je umrl leta 1934, je torej še lahko spoznal, da ni bilo zaman njegovo trdo in vztrajno izumiteljsko delo. Tehnični svet ga je že takrat globoko spoštoval.

Osnovo je dal izum

Dandanes izdelujejo Kaplanove turbine vse turbinske tvrdke sveta, ki so kos njihovim konstrukcijskim in tehnološkim zahtevam. Zasluge pri razvoju teh turbin imajo poleg Kaplana še mnogi raziskovalci, konstrukterji, konsultanti in proizvajalci. Osnovno zaslugo za današnjo razvojno stopnjo dvakrat reguliranih vodnih turbin pa ima in bo za vedno ohranil prof. Kaplan s svojo zamisljo obračljivih gonilnih kril.

Njegov izum, za katerega so patenti že zdravrajni ugasnili, smemo označiti kot revolucionaren, saj ni samo izboljšal takratnega konstruiranja vodnih turbin, ampak je pomenil izvirno in osnovno novo rešitev s trajnim in globokim vplivom na vodne turbine in tudi sorodna tehnična področja. Njegov princip so uporabili pri propelerjih ladij in letal. Prav tako kot pri klasičnih Kaplanovih turbinah je isti princip prisoten tudi pri cevnihi turbinah, aksialnih črpalkah in cevnihi črpalnih turbinah.

Po vsej verjetnosti na področju aksialnih hidravličnih strojev nihče več ne bo mogel izumiti nekaj, kar bi tako bistveno poseglo v način njihovega konstruiranja, kot je to uspelo Kaplanu. Strokovnemu svetu je ostalo le dopolnjevanje in izboljševanje njegovih zamisli ob hvaležnem spominu na vztrajnega genialnega izumitelja.

L. Šolc, dipl. ing.

Mirko Čepuran

Iz življenja monterja

(nadaljevanje)

Zagnanost pri delu trenutno ni tako potrebna, zato tudi delamo samo po 8 ur dnevno. Pri pregledu in sortiranju opreme smo ugotovili vrsto pomanjkljivosti. Iz tovarne so nam poslali zasune z drugačno delitvijo luči zasune za približno 100% več. Kako to popraviti, da ne bo trpela kvaliteta? Na pošiljanje nazaj v tovarno nihče niti ne pomišlja. Rešitev bo treba najti tukaj. Tudi nekateri elektro instrumenti imajo drugačne nazivne vrednosti, kot bi jih morali imeti. To bo vsekakor potrebno zamenjati. Zdi se mi, da je nekaj narobe pri pošiljanju materiala oziroma pri prevzemu uvoženih ali od domačih proizvajalcev dobavljenih elementov. Verjetno natančno ne preverijo, če se dobavljena oprema res sklada z naročeno. Vsaka takšna ali podobna napaka, ugotovljena na terenu, povzroča poleg dodatnih stroškov še negotovanje monterjev.

V popoldanskem času imamo počitek in običajno kartamo. Kadilci pokadimo ob kartah po škatlo cigaret, vsi skupaj pa tudi zvr-

nemo kakšen litrček. Toda to je še vedno cenejša zabava in »rekreacija« kot gostilna. Zvečer gledamo televizijo, če slučajno ni pokvarjena. S televizorjem namreč upravlja vsakdo po svoje in ni nič čudnega, da velikokrat odpove. Tudi ne moremo gledati, kar bi želeli, saj vedno zmaga »močnejši« oziroma tisti, ki ima za seboj večino.

Andrejeve resnice

Nekega večera smo se ponovno zbrali v sobi »oboroženi« s pišcačo in cigaretami ter po Stevovih besedah z našim »priljubljenim rekvizitom« — kartami. Še pred začetkom igre je pogovor zaneslo na nekdanje terene, kjer sta delala Andrej in Polde.

Andrej je svojo pripoved začel nekako takole:

»Prvič sem šel na teren, ko se je šele nekaj litostrojnih turbin vrtelo v Jugoslaviji. Bil sem tako rekoč med pionirji izgradnje energetskih objektov v povojni izgradnji domovine. Ponosen sem na to, da mnoge turbine doma in po svetu, ki sem jih montiral jaz, še danes, po dvajsetih in več letih, proizvajajo elektriko.

Mnogočemu sem se v življenju moral odreči. Moja prva žena ni imela »posluha« za moj poklic, zato sva se razšla. Seveda sva vse delila, ona je dobila povrh »le« najino stanovanje ter najinega sina. Sam sem moral začeti vse znova. Ni mi preostalo drugega kot izkoristiti vsako priložnost in delati po terenih. Po nekaj letih sem se ponovno poročil in pred vsako montažo obljubljam ženi, da je to moj zadnji teren, da se bom v prihodnje posvetil le domu in družini, saj sem že tako v življenju veliko zamudil.

»Toda fantje, posebej to velja za vaju dva, ki sta še mlada, »pokaže na Steva in name,« najbolj važno za monterja je, da se ne podvrže pišcači, ki je naš največji sovražnik, čeprav jo imamo tudi v monterski himni.« Res je, da pridejo trenutki, ko se ti nakopičijo vsi problemi tega sveta in vidiš v alkoholu edino uteho. Toda, to je prehodna kriza, ko si naveličan dela pod včasih nemočnimi pogoji, ko ne gre delo od rok tako, kot bi moralo, ko te zgrabi hudo domotožje... In če enkrat začneš iskati uteho v alkoholu, jo boš iskal ob vsaki tudi najmanjši težavi. Potem ti pa preide v navado in ti alkohol postane potreba. Takrat pa trpiš sam, tvoja družina in nenazadnje tudi družba.

Zame je bilo to doživeto pripovedovanje zanimivo, počutil sem se kot učenec pred učiteljem. Andrej pa je nadaljeval:

»Najbolj me moti pri vsej stvari to, da nas monterje v tovarni premalo upoštevajo. Kratkotrajno te pozabijo, ko odideš na teren in to v vseh ozirih. Nisi dovolj cenjen, prikrajšan si pri napredovanjih. Tvoji vrstniki ta čas študirajo, napredujejo, postajajo šefi in direktorji, postanejo pomembni v podjetju in v družbi,

izboljšujejo si standard, so vsak dan z družino, skratka živijo normalno, človeka vredno življenje. Ti pa vedno ostajaš »navaden monter«, se izpostavljaš tveganju, da si boš nekaj ustvaril, ali da boš izgubil vse. Sprašujem se, zakaj monter ni nagrajen za svoje strokovno delo tako, kot projektant, katerega delo ti enakovredno nadaljuješ, ali kot komercialist, ki proda tisto, kar ti potem oživiš.«

(se nadaljuje)

Praznično razpoloženje ob 1. maju v Kenji

Krvodajalci so se zbrali

14. aprila so se zbrali litostrojski krvodajalci in za svoje nesebično in humano dejanje prejeli priznanje in zahvalo. Žal se zaradi pomanjkanja primerne prostora, ki ga pogrešamo ob vseh kulturnih prireditvah in srečanjih, krvodajalci niso mogli zbrati v enem prostoru. Organizirati smo morali kar osem takih mest in slovesnost prirediti po osnovnih organizacijah sindikata.

Tega srečanja se je udeležilo 204 krvodajalcev. Prijetno urejeni prostori, okrašeni z rdečimi nageljni, so slovesnost trenutka ob podelitvi priznanj še povečali. Po kratkih nagovorih, v katerih je bil poudarjen pomen krvodajalstva, izražena zahvala vsem dosedanjim krvodajalcem in poziv, da bi prav vsi, ki smo zdravi, vsaj enkrat darovali kri, je 81 krvodajalcev prejelo priznanja za svojo nesebičnost.

Za 25-krat darovano kri so prejeli priznanje:

Franc Černivec, Franc Repar, Andrej Frantar.

Za 20-krat darovano kri so prejeli priznanje:

Anton Robežnik, Viktor Gričar, Ivan Kos, Janez Sansoni, Jože Mesec, Boris Kalčnik, Janez Murn, Ignac Omahen, Mitar Popovič, Anton Kosi.

Za 15-krat darovano kri so prejeli priznanje:

Alojz Rupnik, Jože Stojnič, Alojz Capuder, Marjan Suštaršič, Andrej Utroša, Velimir Kern, Ernest Merklin, Mitja Avbelj, Stane Šmid.

Za 10-krat darovano kri so prejeli priznanje:

Ivanka Škrbec, Ana Zoran, Marjan Konjar, Milan Zornik, Franc Štrus, Marjan Zele, Milan Vidmar, Franc Rihtar, Jože Jager, Stane Perhaj, Vojislav Markovič, Franc Hrovat, Andrej Marinšek, Jože Vidmar, Franc Kovačič, Janko Kopač, Anton Muha, Alojz Jezernik, Alojz Turnšek, Anton Zupanc, Janez Marolt.

Za 5-krat darovano kri so prejeli priznanja:

Zdravko Hribernik, Jurij Vulkan, Janez Marolt, Polde Znfarskič, Franc Krajnik, Slavko Erjavec, Leopold Grm, Alojz Janežič, Osman Polutak, Viljem Šter-

benc, Marta Rebselj, Andrej Adamič, Ivan Oprešnik, Jože Zorjan, Peter Fedran, Ilija Stanekovič, Mira Šček, Roža Modic, Franc Gale, Vinko Klemenčič, Franc Pustišek, Anton Hajšen, Muharem Ferizović, Alojz Rataj, Ivan Suholežnik, Jože Maver, Jože Urbanija, Avgust Rebernik, Lilijana Krastič, Iva Nered, Branko Tkalec, Rihard Gamberger, Janez Žakelj, Ivan Ferme, Rudi Ločičnik, Miha Zore, Bogdan Kastelic, Albert Mažgon.

Pri tem moramo poudariti, da so krvodajalci, ki so ob tej priliki prejeli eno od priznanj, medtem darovali kri tudi že večkrat, kot je bilo izkazano s priznanjem. Prav tako so bili med nami krvodajalci, ki so darovali kri večkrat, pa priznanj niso prejeli. Tega je kriva verjetno

pomanjkljiva evidenca pri občinskem Rdečem križu in morda tudi pri nas. To pomanjkljivost bomo skušali urediti. Če bomo bolje sodelovali z občinskim odborom Rdečega križa, potem menimo, da bo naše srečanje, predvideno za prihodnje leto, še bolj veselo in svečano.

Na srečanjih v posameznih osnovnih organizacijah so bili prisotni tudi krvodajalci, ki so svojo kri darovali več kot tridesetkrat, med njimi tudi taki s preseženim petdeset in sedemdesetkratnim darovanjem. In eden teh krvodajalcev je med drugim rekel: »Ni samo pomembno, da si dal kri trideset ali večkrat, pomembno je, da si krvodajalec«. Prav zaradi tega mora biti skrb sindikata in prizadevanja sedanjih krvodajalcev, da k tej humani akciji pritegnemo čim več ljudi.

Razšli smo se z željo, da to srečanje ne bi bilo osamljeno, da bi se skrbi za povečanje števila krvodajalcev posvetilo še več aktivnosti in bi ob letu lahko ugotovili, da je med nami prav toliko novih krvodajalcev kot je starih.

M. Kreft

TRIM AKCIJA

Radiotelevizija Ljubljana bo v sodelovanju z Anteno izdala posebno trimsko knjižico. Vsebovala bo vse, kar smo videli že v seriji oddaj TTT in še nekatere druge sestavke!

VSEBINA KNJIZICE BO NASLEDNJA:

- zaključne lestvice za lovotriko Kaveljc in Korenina,
- najboljša trimska gesla,
- Cooperjeva preizkušnja (12-minutni tek z ocenami za moške in ženske),
- Fit parada (vrednotenje po švicarski metodi z ocenami),
- šest kompletov gibalnih vaj za vadbo v stanovanju (točkovanje, vrednotenje, opisi, namembnost vaj),
- trening hoje in teka za starejše,
- trening kolesarjenja za starejše,
- trening plavanja za starejše,
- smučarska gimnastika — opis vaj s komentarjem,
- smučarski tek — pomen, oprema in trening,
- zakaj škoduje alkohol,
- kako bom ostal aktiven po infarktu,
- prva pomoč pri desetih značilnih poškodbah,
- aktivnost v invalidskem vozičku,
- prvi koraki na drsalkah in kotalkah,
- prvi stik otroka z vodo,
- seznam pokritih in odprtih bazenov v Sloveniji,
- seznam trimskih stez, kabinetov in Partizana, ki organizira rekreacijo v Sloveniji.

Vsebinska je zelo bogata, zato je komisija za šport in rekreacijo pri konferenci sindikata priporočila vsem tistim, ki skrbijo za svojo fizično in duševno kondicijo. Založeno bo le toliko knjižic, kolikor bo prednaročil, zato sta jih OOS in konferenca sindikata že naročila določeno število. Vsi zainteresirani bodo lahko dobili trim knjižice za ceno 10 din pri referentih za šport in rekreacijo OOS.

Sporočamo tudi, da RTV skupaj z Ljubljanskim dnevnikom pripravljata široko akcijo trimskih srečanj po delovnih kolektivih. Prireditve bodo v okviru tekmovanj med delovnimi organizacijami, spremljale pa jih bodo rekreativno-športno-zabavne točke. Srečanja bi bila po sistemu izpadanja, tako da bi končno dobili tri finaliste.

Srečanja bodo vodili: Metka Leskošek, Tone Fornezzi (TOF) in Mito Trefalt z geslom PSP (pojej samo pol).
Ing. Boris Tertnik

željo, da se še vnaprej spominjate tistih, ki ne morejo biti vedno z vami.

Upam, da se mi bo zdravje izboljšalo in tako bomo ta pomembni jubilej lahko skupaj praznovali.

Anton Smolej

ZAHVALA

Nad vse presenečen sem bil, ko so me ob moji petdesetletnici počastili sodelavci iz težke obdelave s tako lepim darilom in čestitkami.

Prisrčno se zahvaljujem vsem za pozornost.

Stane Kuštrin

Pisali so nam...

POZDRAVLJENI!

Oglašam se vam iz Pančeva, kjer služim vojaški rok. Lepo vas pozdravljam in vam želim čim uspešnejše delo pri ustvarjanju našega časopisa.

Ker sem precej daleč, bi bil zelo vesel, če bi lahko dobival časopis »LITOSTROJ« v vojašnico. Prav zanimivo je brati kako teče delo v delovni organizaciji.

Tovariški pozdrav
Darko Trobec

PISMO UPOKOJENCA

Najprej mi dovolite, da vas vse lepo pozdravim in se vam toplo zahvalim za dolgoletno pošiljanje našega glasila »LITOSTROJ«, kateri drži vez med podjetjem in nami, ki smo mu nekoč pripadali.

Lahko si predstavljate, kako nam je glasilo priljubljeno, kako ga vsak mesec željno pričakujemo, da smo seznanjeni z uspehi in težavami, z vsem, kar se dogaja v podjetju. Izvemo za smrt tovarišev, s katerimi smo včasih delali, pa tudi za one, ki še držijo pokonci to mogočno zgradbo »Titovi zavodi Litostroja«.

Zahvale

Najlepša hvala vsem sodelavcem v Litostroju za iskreno sočustvovanje in pomoč v nesreči, ki nas je bridko prizadela, ko smo za vedno izgubili našega ljubljene sina

ZVONKA KRISTIČA

Posebna hvala sodelavcem in sodelavkam iz računovodstva in servisa

mama Julijana in oče Vlado

Ob boleči izgubi ljubega moža, očeta in dedka

STANETA POGAČARJA

upokojenca nabavnega sektorja, se iskreno zahvaljujemo vsem njegovim sodelavcem za venco in izrečeno sožalje. Hvala tudi litostrojski godbi, ki ga je spremljala na zadnji poti.

V globoki žalosti:

žena Malči, sinova Jože in Janez z družinama

Zelo sem hvaležen vsem, ki so mi kakorkoli priskočili na pomoč ob smrti moje žene

PEPCE HREN

Posebej se zahvaljujem za izraze sočutja, denarno pomoč in venco sodelavcem, sindikatu in hišnemu svetu. Hvala tudi pevskemu zboru in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Slavko Hren z družino

Ob smrti mojega dragega moža

OTA HIRSBÄCKA

se zahvaljujem delovni organizaciji Litostroj, godbi na pihala in govorniku za prisrčne poslovilne besede.

Zahvaljujem se tudi vsem darovalcem cvetja in vencev in vsem, ki so ga pospremili ob zadnjem slovesu.

žena Zorka s hčerko

HVALA TOVARIŠI — NISTE ME POZABILI

Presenečen nad tolikšno pozornostjo v času moje bolezn, se najiskrenejše zahvaljujem vsem sodelavcem, vodstvu in OOS TOZD—SSP—POAE.

Hvala vsem, ki ste me obiskovali v bolnišnici ali iskali o meni informacije ter mi pošiljali pozdrave.

Težko je z besedami izraziti čustva bolnika, če ve, da ni pozabljen od kolektiva tudi takrat, ko ni sposoben za delo.

Posebno zahvalo pa sem dolž vsem sodelavcem iz IBM in vsem, ki so se pridružili čestitkam in prispevali k tako lepim darilom za mojo 50-letnico.

Ker letos praznujemo 30-letnico tovarne, želim vsemu kolektivu še veliko delovnih uspehov z

S srečanja krvodajalcev

Poškodbe v aprilu 1977

TOZD/DS	Število poškodb	Št. izgubljenih delovnih dni
TOZD PI — livarna jeklene litine	8	108
livarna sive litine	5	88
pločevinarina	4	47
TOZD FI	14	244
TOZD IVET	3	37
TOZD ZSE	—	2
TOZD ICL	—	52
DS SSP	—	22

Iz podatkov je razvidno, da smo imeli v naši delovni organizaciji aprila 34 poškodb, od tega sta se dve pripetili na poti iz službe.

Zaradi poškodb smo izgubili 600 delovnih dni, ali povprečno 17,6 dni na eno poškodbo.

V TOZD ZSE, ICL in v DS SSP v aprilu niso imeli nobene poškodbe, pač pa so zaradi poškodb v prejšnjih mesecih izgubili nekaj delovnih dni.

Oči so si poškodovali 4 delavci, glavo 5 delavcev, prste rok 11, ostali del roke 4, noge pa si je poškodovalo 10 delavcev.

Največ poškodb se je pripetilo v torek (9), sledijo petek (8), ponedeljek (7), sobota (4), sredo (3), četrtek (2) in nedelja z 1 poškodbo.

V aprilu smo imeli enako število poškodb kot v istem mesecu lani. Zaradi poškodb smo izgubili lani 558 delovnih dni, ali povprečno 16,4 delovnih dni na eno poškodbo, kar je nekoliko manj kot v letošnjem letu.

Služba varstva pri delu

Srečanje v Poreču naj ostane

Sindikalna organizacija Združenih podjetij strojegradnje (ZPS) je letos že tretjič organizirala srečanja članov kolektiva v hotelu »ALBATROS« v Zeleni laguni v Poreču. 900 članov sindikata iz vseh 12 delovnih organizacij, vključenih v ZPS, ki so preživeli štiridnevni rekreacijski oddih, je bilo nadvse zadovoljnih. Organizirano štiridnevno bivanje, v katerem je vključeno tako rekreacijsko tekmovanje, kulturni dan, dan izletov ter možnost različnih zabav, je način, ki ugaja našemu delovnemu človeku in smo dolžni, da ga razvijamo.

Zelo ugoden razpored praznovanja letošnjega 1. maja nam je omogočil, da smo organizirali kar štiridnevno tovariško srečanje članov kolektiva ZPS, v katerem je vključenih preko 10.000 zaposlenih. Že v začetku, pred tremi leti, smo glede na število prijavljenih (350) ugotovili, da za tovrstni oddih vlada resnično zanimanje. Preko 700 udeležencev v lanskem letu nam je to tudi potrdilo, še posebej pa letošnje srečanje, ki se ga je udeležilo preko 900 članov ZPS. Srečanje v Poreču naj postane tradicionalno!

Velika kolona osebnih avtomobilov se je stekala pred hotel že v petek v popoldanskih urah. Dobro organizirana recepcijska služba je naredila vtis dobre organizacije. Prvi večer je minil v znamenju spoznavanja tako okolice kot tudi samega družabnega kotečka hotela, kjer nam je vse dni igral zabavni ansambel.

Sobota pred praznikom je bila namenjena rekreativnim dejavnostim. Organizirali smo neobvezno tekmovanje v kegljanju za oba spola, metanju valjarja za ženske, ki je pritegnilo tudi največ občudovalcev borbenih žena, tekmovanje v metanju varpe za moške, namiznem tenisu in šahu. Mnogo jih je bilo, ki so po končanem organiziranem tekmovanju posegli še po ostalih rekvizitih, ki so bili na razpolago v Zeleni laguni: izposojevalnica koles, eno ali dvosedežnih, je imela polne roke dela, spretnejši so se vključili v jahalno šolo ali so igrali tenis, nekateri so se odločili za plavanje v bazenu in najbolj vneti celo v morju.

Se isti večer smo se zbrali pred tabornim ognjem, kjer sta program izvajala pihalni orkester Litostroja in mešani pevski zbor Trboveljski slavček.

Za boljše vzdušje pa so poskrbeli raketarji iz trboveljskega STT. Praznovanje predvečera se je zavleklo pozno v noč in bo ostalo vsem v lepem spominu.

Da je 1. maj naš praznik, nas je že ob 6,30 zjutraj spomnila budnica pihalne godbe Litostroja.

Prelep sončen in topel dan je prispeval, da je bil ta dan, posvečen kulturi, še toliko bolj prisrčen. Samo proslava in koncert godbe, Slavčka in moškega pevskega zbora Litostroja pred hotelom sta trajala od 9. do 11. ure. Ni manjkalo tudi ostalih gostov iz drugih hotelov ter filmskih in foto ekip, ki so hoteli zabeležiti

ta dogodek na svoje trakove. Po kosilu so se ponovno zbrali gobeniki in pevci ter tako prispevali k še boljšemu vzdušju.

Višek vsega pa je bila ta dan vsekakor tekma suhih in debelih v malem nogometu. Smeh in navijanje je pritegnilo vse, ki so bili v Zeleni laguni. Tekmo se je kljub podaljškom končala neodločeno, streljanje enajstmetrovk

pa je prineslo zmago debelemu moštvu.

Popoldanski spored se je pričel z objavo športnih rezultatov in se končal z bogatim srečelovom.

Težko pričakovana tako imenovana gala večerja se je pričela ob 20. uri. Že sam aperitiv pri vohu in sprejem z glasbo v vseh jedilnicah ter serviranje pri gorečih svečah je pomenilo, da hočemo dati 1. maju lep zaključek. V prijetnem razpoloženju smo se zabavali še dolgo v noč.

Ponedeljek je bil namenjen počitku in krajšim izletom na Motovun, v Pulo, Poreč, Vrsar ter Novigrad.

V torek, po kosilu, smo odhajali zadovoljni, z mislijo, da se prihodnje leto spet srečamo.

V. M.

V sredini so urbanisti mestnega sveta, LUZ in občine Šiška v razgovoru z našimi predstavniki o novi lokaciji za ambulanto

Nova ambulanta?

Zelo pogosto slišimo v tovarni vprašanje, kaj je z gradnjo nove ambulante. Naš kolektiv je že lansko leto delal nekaj prostih sobot in ta denar namenil za gradnjo tega potrebnega objekta, s čimer je pokazal svojo visoko družbeno zavest.

Strokovne službe so storile vse potrebno, da bi se gradnja nove obratne ambulante kar najhitreje začela.

Ustreznim organom na občini oziroma na Ljubljanskem urbanističnem zavodu je predložila dokumentacijo o lokaciji, ki je bila za ambulanto odobrena in izdana leta 1963. Prezrli smo dejstvo, da ima taka odločba veljavnost le eno leto. To je bil razlog, da smo morali ta postopek obnoviti, iskati vsa potrebna soglasja, geodetske izmere itd. na novo. Tudi to smo uredili, dobili ustrezno novo lokacijsko odločbo, v tem času smo dobili kompletne projekte, kjer tudi ni šlo vse gladko. Strokovna služba je takoj sprožila postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja in računali smo, da bomo pričeli z gradnjo v maju 1977.

Med tem časom pa se je pričela akcija za razširitev objektov naše osnovne proizvodnje: izgradnja objekta industrijskih vozil, objekta preoblikovalne tehnike, objekta težkih energetskih in procesnih objektov ter novo stavbo IRRP.

Pri načrtovanju se je pokazalo, da je lokacija nove ambulante povsem nemogoča, ker bi se z izgradnjo teh objektov pojavila v središču najbolj prometnih poti. To je bil razlog, da smo zaprosili za novo lokacijo v bližini obstoječe stare ambulante.

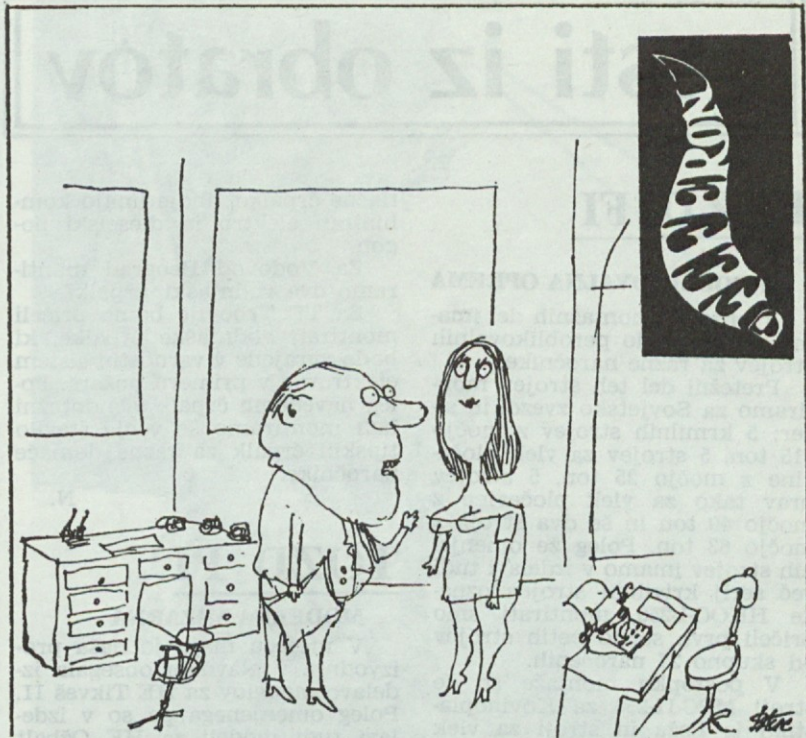
Ker je parcela urbanistično neopredeljena, a namenjena nekim športnim objektom, deloma pa je to rezervat hitre ceste, ki še vedno velja, se je postopek dokaj zapletel in kar je najhujše — podaljšal se je čas pričetka gradnje.

Pri tem moramo vedeti, da imamo s strani občine Šiška, mestnega sveta Ljubljane in Ljubljanskega urbanističnega zavoda vso podporo. Tako so se 12. maja udeležili sestanka v Litostroju odgovorni urbanisti občine Šiška, mestnega sveta in LUZ. Izredno hitro smo našli skupni jezik. Strokovnjaki na področju urbanizma odobravajo našo odločitev, da ambulanto postavimo na novo lokacijo.

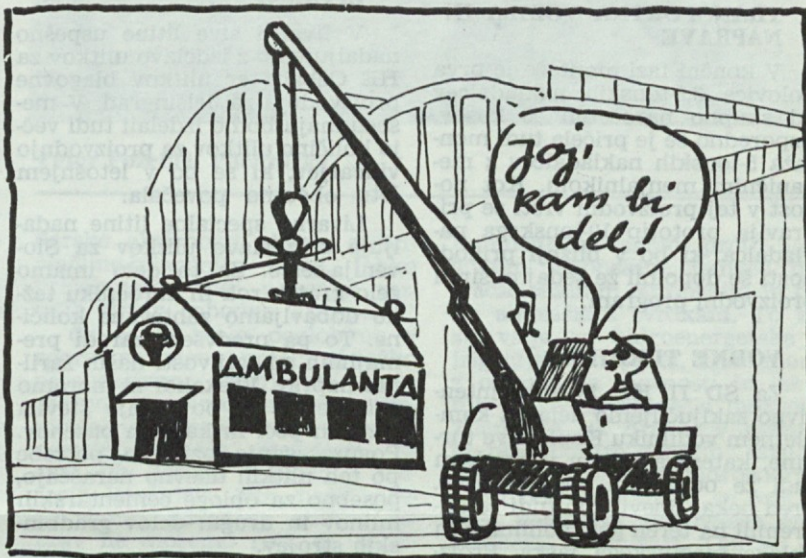
Trenutna situacija pa je taka: LUZ smo izdali naročilo, da pripravi vso potrebno dokumentacijo za novo lokacijo, istočasno pa urbanistično obdela ves trikotnik med modelno mizarino, gorenjsko železnico in Alešvočvo cesto.

Okrog ambulante je predviden lep park. LUZ nam je zagotovil, da bomo to dokumentacijo prejeli približno v enem mesecu. V teku je tudi akcija za pridobitev soglasij za projekt. Teh soglasij je potrebno 13. Od teh imamo že tri, nekaj vlog pa smo poslali na ustreznega podjetja. Pri vsem tem nudijo družbenopolitične organizacije naši strokovni službi vso pomoč in upamo, da bomo z gradnjo pričeli še letos, proti koncu leta.

J. B.

Prosimo, natipkajte mi osem metrov samoupravnega sporazuma (po Privrednem pregledu)

Nič izboljšanja

Protesti in dokazovanja so kot bob ob steno. Razmišljaj sem, zakaj bolj odločno ne zahtevamo, da bi se malica le popestrila. Zdi se mi, da takole razmišlja večina: Kaj bi, bodimo lepo tiho, dokler nam dajejo hrano zastoj, zato se ne gre upirati.

Pa vendar ni tako. Vsa ta sredstva, ki jih dajemo za prehrano, so vendarle naša. Mi vsi plačujemo usluge delavski restavraciji in imamo pravico tudi zahtevati popestritev enolončnic in ostalih obrokov.

Vodstvo DR trdi, da je izbira v prehrani pestra, celo najboljša ta čas v Sloveniji, če ne celo v Jugoslaviji. Nehote se ob tem vsiljuje tale misel, po kateri se naša restavracija očitno ravna: V pečici imaš polento, pa jej kar hočeš.

Preteklo je več mesecev, odkar sem v našem glasniku objavil daljši članek o naši malici. Na osnovi izjav mnogih delavcev je bilo ugotovljeno, da je topla malica iz tedna v teden popolnoma enaka. S komerkoli sem se pogovarjal, vsakdo je negodoval nad enoličnostjo. Objavljeno je bilo, da se bo po sindikalni liniji, preko komisije za družbeni standard, sprožila odločna zahteva po izboljšanju enolončnic.

Tovariš Krilič, direktor TOZD ZSE, je v naslednji številki podal poročilo o delu menze. Na dolgo in široko je opisoval pestrost jedil, ki jih je moč dobiti v naši menzi. Vsebine toplih obrokov in enoličnosti se ni dotaknil. Na zastavljena vprašanja pa ni hotel odgovoriti, češ da so provokativna.

V dokaj čudni luči se ob tem kaže ravnanje družbenopolitičnih organizacij in odgovornih organov za družbeni standard, ki nikakor ne morejo uveljaviti volje delavcev, ki so jim zaupali to nalogo. Ali je mogoče, da posameznik danes izgrava sklepe in priporočila teh organov, ki smo jim zaupali, da ukrepajo v delavčevem imenu.

Vse kaže, da dokler ne bo razčiščeno to vprašanje, ne bo rešeno tudi vprašanje toplih obrokov in še nekaterih drugih stvari v zvezi z družbenim standardom pri nas. Mislim, da imamo delovni ljudje nazadnje le pravico zvedeti od seh, ki so zadolženi za ta vprašanja, jasen, nedvoumen odgovor.

Tudi podgane so se naveličale hrane, s katero jih zastrupljajo ljubljanski komunalci. Tako je bilo zapisano v enem izmed člankov v dnevniku »DELO« letos spomladi. Torej podgane so se uprle, ubogi Litostrojčan pa se ne upre in ne naveliča, čeprav dobiva že leta iz tedna v teden vsebinsko popolnoma enake tople obroke.

A. N.

NEUSKLAJENE MERE

Tovarišica Grundnerjeva se ob sprejemu in odpustu spopriema z nešteti težavami in največkrat jim je sama kos. Tako je bilo tudi nekega poletnega dne, ko je k njej pridrvel nek delavec in ves razjarjen takoj zahteval delavsko knjižico. O tem, da bi še kaj podpisal, seveda ni hotel niti slišati. Ko se je tovarišica Grundnerjeva po njegovih izračunih le malo predlog obotavljala, je zavpil: »Prav, vas bom pa zgrabil in vrgel skozi okno.« Tovarišica Mila se je z obema rokama uprla ob boke, s pogledom prezirljivo odmerila ozka okna in ga pomilovalno vprašala: »Ja, tovariš, poglejte me no malo bolje. Kako pa mislite, da vam bo to uspelo, ko pa so tako ozka?«

GLAVNA ZAVODNA PROJEKTA STROJGRADNJE
LITOSTROJ
NASTAVNA DELAVNA POMOČ ZA VARNOSTI VARNOSTI VARNOSTI

Glasilno delovne organizacije Titovi zavodi Litostroj izhajajo mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5500 izvodov — Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Stanislav Bradeško, dipl. inž., Milan Vidmar, Janez Oprešnik, Vukosav Živkovič, Leopold Šolc, dipl. inž., Hrabroslav Premelč, Janez Stražišar, dipl. inž., Milan Jurjavčič, Ivan Elikan. Glavni in odgovorni urednik Ivan Elikan, tehnični urednik Estera Lampič. Telefon uredništva 56-021 (h. c.) interna 246 — Poštnina plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska Tiskarna Ljubljana

vesti iz obratov

TOZD FI

PREOBLIKOVALNA OPREMA

V procesu montažnih del imamo večje število peroblikovalnih strojev za razne naročnike.

Pretežni del teh strojev montiramo za Sovjetsko zvezo, in sicer: 5 krmilnih strojev z močjo 315 ton, 5 strojev za vlek pločevine z močjo 25 ton, 5 strojev prav tako za vlek pločevine z močjo 40 ton in še dva stroja z močjo 63 ton. Poleg že omenjenih strojev imamo v izdelavi tudi več serij krivilnih strojev oznake HKOC-1-250, montirati smo pričeli prvo serijo petih strojev od skupno 27 naročenih.

V postopku montaže so še stroji MPC-II-250 za Kovinoplastiko iz Loža in stroji za vlek pločevine (oznake HVC-II-63) za razne domače naročnike.

TRANSPORTNA VOZILA IN NAPRAVE

V končni fazi montaže je prva polovica 3,5-tonskih nakladalcev od skupno naročenih 40 kosov. Vzporedno se je pričela tudi montaža 5-tonskih nakladalcev z mehničnim menjalnikom. Kot novost v tej proizvodni vrsti se pripravljata prototip 10-tonskega nakladalca, ki bo v bližnji prihodnosti še dopolnil že sedaj obširen proizvodni program.

VODNE TURBINE

Za SD II HE Formin intenzivno zaključujemo dela na kompletnem vodilniku Kaplanove turbine, katerega naj bi v kratkem tudi že odpremili na gradbišče. Pred nekaj dnevi smo tudi že odpremili na teren grlo gonilnika in obloge turbinskega jaška. Proizvodnja posameznih sestavnih delov turbine kakor tudi odprema je podrejena oziroma se odvija po rokavnem planu, ki mora zagotoviti nemoteno delo pri sestavi turbine na gradbišču v HE Formin.

Za HE Gazivode na Kosovu smo pričeli s poskuse montaže prve Francisove turbine.

Montažna dela potekajo po ustaljenem postopku posameznih sestavnih delov vodilnika na spiralno ohišje z gonilnikom, gredjo in vodilnim ležajem.

Vzporedno s turbino montiramo tudi druge naročene dele: predturbinske lopute in regulacijo.

Za HE OHAU poteka poskusna montaža na razbremenilnem zapiralu za tretji agregat Francisove turbine, pripravljamo pa tudi montažo tlačne naprave za ugotovitev funkcionalnega delovanja celotnega sistema.

ZERJAVI

Za železarno v Nikšiću montiramo dve klešni dvigali za prenos ingotov.

Za ZSSR — nadaljujemo postopno obdelavo in montažo posameznih reductorjev. Od skupno naročenih 64 reductorjev jih je bilo do sedaj odpremljenih že 10, do konca meseca pa bo pripravljanih za odpremo še nadaljnjih 10 reductorjev.

DIESELSKI MOTORJI

Za Romunijo imamo v montaži 7. in 8. gradnjo motorjev. Vsaka gradnja ima po tri dieselske motorje tipa 620 s skupno močjo 90 KM.

Za Kitajsko imamo naročeni dve gradnji motorjev (preko ladjedelnice »3. maj« — Rijeka). Prva gradnja je bila že odpremljena, sedaj montiramo drugo gradnjo treh motorjev 6T23 v skupni moči 2.700 KM. Končujemo še odpremo obsežnega naročila rezervnih delov za ZSSR.

ČRPALKE

Za Rudnap v Beogradu že montiramo visokotlačne in nizko-

tlačne črpalke, oboje imajo kombiniran elektro in dieselski pogon.

Za Vodovod Beograd montiramo dve vodnjaški črpalke.

Za TE Trbovlje bomo pričeli montirati vodnjaške črpalke, ki bodo vgrajene v varnostni sistem elektrarne v primeru požara. Poleg navedenih črpalk v montažni hali montiramo še večje število tipskih črpalk za razne domače naročnike.

N.

TOZD PI

MODELNA MIZARNA

V mesecu maju je naša proizvodnja v glavnem obsegala izdelavo modelov za HE Tikveš II. Poleg omenjenega pa so v izdelavi tudi modeli za HE Ožbalt in HE Sjenica.

LIVARNE

V livarni sive litine uspešno nadaljujemo z izdelavo ulitkov za HE Ožbalt ter ulitkov blagovne proizvodnje za Jelšingrad. V mesecu maju bomo izdelali tudi večjo količino ulitkov za proizvodnjo vilicarjev, ki se bo v letošnjem letu občutno povečala.

Livarna specialne litine nadaljuje z izdelavo ulitkov za Slovenija-cesta. Za to delo imamo zelo kratek rok in naročniku težko dobavljamo zahtevane količine. To pa predvsem zaradi premajhnih zmogljivosti naših žarilnih naprav. Vsekakor si moramo prizadevati za povečanje števila žarilnih peči in kalilnih bazenov. Povpraševanje oziroma potrebe po teh ulitkih dnevno naraščajo, posebno za obloge cementarskih mlinov in drugih delov gradbenih strojev.

V livarni jeklene litine bo v maju zaključena izdelava ulitkov za HE Zakučac in HE Mangapa. Posebno važna je tudi proizvodnja ulitkov za ladjedelnico »Split« ter »Minel« iz Beograda. V izdelavi so tudi ulitki za mline za rudnik Bor in Majdanpek. Zelo hitimo tudi z izdelavo ulitkov

PRENOVILI SO STARO

Lahko bi rekli, če bi se ozirali na mišljenje, ki vlada med nami, da so imeli učenci Izobraževalnega centra lepo urejene garderobne prostore in med njimi je bilo malo takih, ki jim ti prostori ne bi ustrezali. Vendar ni je stvari, ki se je ne bi dalo še izboljšati, olepšati.

Garderobne omarice so bile izdelane zelo pomanjkljivo, saj izvajalec ni mislil, da jih bodo uporabljali mladi razigrani učen-

V začetku maja smo prepeljali v JE Krško oba nosilca za turbinsko dvigalo. Dolžina nosilcev je 36 m, teža obeh nosilcev pa je 90 ton. Zaradi izredne dolžine in teže tovora je bil za ta prevoz potreben poseben vlak

za prvi polarni žerjav za ZSSR; to so predvsem tekalna kolesa in bobni.

PLOČEVINARNA

Izdelava zvarjenecv za potrebe naše finalne proizvodnje je še vedno premajhna. Veliko je naročil, ki jih moramo dokončati v letošnjem letu, zanje pa potrebujemo večjo količino varjenih konstrukcij.

V mesecu maju moramo izdelati vse zvarjence za prvo turbino SD II. in vse zvarjence za polarni žerjav za JE Krško. Nadaljevali bomo z izdelavo zvarjenecv za HE Zakučac — turbinske pokrove ter drugo špiralno ohišje. Posebno problematiko predstavlja izdelava zvarjenecv za prvi polarni žerjav za ZSSR. Delo moramo organizirati v vseh fazah tako, da ne bo rokovnih kasnitev. Trenutne težave so zaradi neredne in nekompletne dobave pločevine, ki jo moramo pred pričetkom proizvodnje tudi površinsko zaščititi.

A. G.

KRATKE NOVICE

● 2. aprila je DS tozda FI na svoji 22. redni seji obravnaval revirirani Samoupravni splošni akt o formiranju sredstev za raziskave in ugotovil, da je v skladu s težnjami vseh podpisnic tega sporazuma ter celotne DO Litostroj. V obravnavi gradiva o ustanavljanju novih TOZD in SSP v DO Litostroj pa je ugotovil, da so dani vsi pogoji za ustanavljanje novih TOZD in SSP v naši delovni organizaciji. V obravnavi količinske realizacije za mesec marec so bili podani podatki, da je TOZD FI v kumulativu za 22,3% v porastu v primerjavi z lanskim letom, da pa po gospodarskem načrtu za leto 1977 zaostaja za 407,9 t ali 4,5% za prvo trimesečje. Vzrok je predvsem v nakopičenosti dela v težki obdelavi, kar pa je posledica neenakomerne dobave materiala in polizdelkov.

● 7. maja se je naša pohodna enota »Franc Leskošek-Luka« udeležila pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane«. Pohoda se je udeležilo 30 mladincev, ki so se zbrali pri zgradbi AMZS in nato odšli skupaj na start. Ob zaključku so prisostvovali slavnostni proslavi ob obletnici osvoboditve mesta Ljubljane.

● 21. aprila nas je obiskal novinar iz Radia Skopje in se sestal s predstavniki naše delovne organizacije. V pogovoru je posnel polurno oddajo o Litostroju in v njej predstavil našo delovno organizacijo, proizvodni program in delo družbenopolitičnih organizacij. Pogovarjal se je tudi z najstarejšimi delavci Litostroja, saj je celotna oddaja pripravljena v znamenju praznovanja 30-letnice. To oddajo bo Radio Skopje predvajal v mesecu avgustu.

● 10. maja je prišel v Litostroj ameriški novinar, ki je sicer stalni dopisnik za »LOS ANGELES TIMES« v Bonnu. V pogovoru z dvema Litostrojčanoma je skušal za ameriške bralce osvetliti problem odhajanja Jugoslovanov na delo v tujino.

● 16. maja sta nas obiskala predstavnika sovjetske sindikalne organizacije iz Ukrajine. V spremstvu predstavnikov naše delovne organizacije so si najprej ogledali tovarno, nato pa se v prisrčnem vzdušju pogovarjali o položaju in življenju delavcev pri nas. V pogovoru so se dotaknili predvsem stanovanjske problematike, vprašanja fluktuacije in kadrov, zaposlovanja in položaja žensk pri nas ter funkcije sindikata in njegove vloge. Ob koncu obiska so izrazili pohvalo nad tem, kar so videli ob obhodu tovarne, obenem pa jim je bil ta obisk tudi potrditev dobrega mnenja, kakršnega so imeli o nas že prej.

Dan mladih Šiškarjev

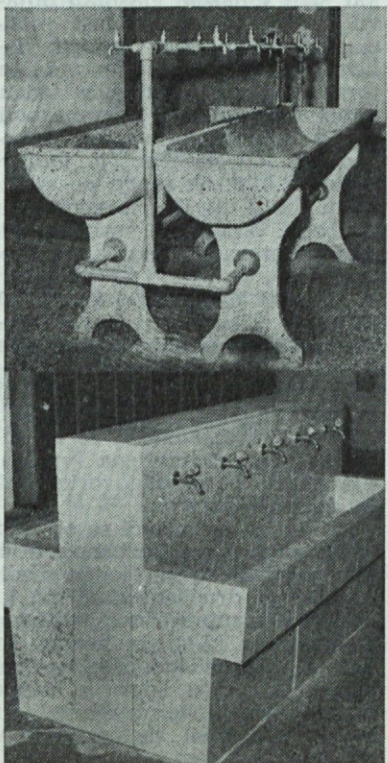
Kot vsako leto bo tudi letos Občinska konferenca OK ZSMS Ljubljana-Šiška organizirala »Dan mladih Šiškarjev«.

Tudi letošnji DMŠ ima jubilejno obeležje, saj je deseti po vrsti in se je iz enega samega dneva razširil že skoraj na cel mesec ter obsega športna tekmovanja, kulturne in zabavne prireditve. Letošnji DMŠ se je pričel že pred svečano otvoritvijo s športnimi tekmovanji med OO ZSMS iz vse občine. Svečana otvoritev je bila v osnovni šoli Valentina Vodnika, kjer je spregovoril tudi pokrovitelj letošnjega DMŠ tovariš Miha Marinko. Po krajšem kulturnem programu so pionirji prinesli lokalno štafeto s čestitkami za rojstni dan maršalu Titu. Prireditve v okviru DMŠ so se nadaljevale s svečanim sprejemom zvezne štafete mladosti na gradu Goričane. Pohodna enota Milan Mravlje je odšla na pohod in se udeležila proslave na Čebinah ob 40-letnici ustanovitve KPS. Vse najvažnejše prireditve se bodo zvrstile v mesecu maju — mesecu mladosti, ko mladi in vsi delovni ljudje po vsej naši domovini slavimo Titov rojstni dan. Osrednja prireditve in zaključek letošnjega DMŠ bo v hali Tivoli v razglasitvi rezultata športnih tekmovanj.

Tudi mladi iz naše delovne organizacije sodelujemo v prireditvah ob DMŠ.

Športnih tekmovanj se bomo udeležili v največjem številu, OO ZSM TOZD FI pa bo branila prehodni pokal OK ZSMS, ki ga je osvojila lansko leto. Z vojaki iz vojašnice Boris Kidrič in OO ZSM Iskra TEN smo organizirali kulturno zabavno prireditev v domu JNA. Na prireditvi je bila prikazana dejavnost mladih, ki služijo vojaško obveznost.

F. N.

MLADINKE, MLADINCI!

OB IZPLAČILU OSEBNEGA DOHODKA V JUNIJU BO KOORDINACIJSKI SVET ZSMS POBRAL ČLANARINO OD VSEH ČLANOV OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE V LITOSTROJU.

INFORMACIJE NA TELEFONU 205.

KOORDINACIJSKI SVET ZSMS LITOSTROJ

ing. Ivan Šavor